

Kaina 1 Eur

ISSN 1822-8798

9 771822 879044

2023 m. gegužės 10 d. | Trečiadienis

Suvalkietis

Marijampolės apskrities laikraštis

Nr. 37 (10935)

Šiaudinių namų
sostinėje kuriasi
arčiau gamtos norin-
tys gyventi žmonės
3 psl.

...Ir jie staiga
sumanė
padžiauoti
4 psl.

Gražią
popietę
Gudeliuose...
12 psl.

• Prenumerata,
• skelbimai,
• sveikinimai,
• užuojautos

internetu
mokejimai.suvalkietis.lt

Kodėl Tarpučių gatvėje pristabdyti darbai?

Marijampoliečiai su įdomumu stebi Tarpučių gatvėje vykstančius remonto darbus. Įrengti šaligatvių pagrindai, sudėti bortai, vienoje gatvės pusėje jau pakloti, kitur dar klojami šaligatviai, gatvėje sumontuoti lietaus nuotekų tinklai.

Loreta TUMELIENĖ

Miestelėnai atkreipė dėmesį, kad pėsčiųjų perėja, buvusi ties sankryža su Užtvankos gatve, nukelta keliais metrais toliau. Norint pereiti gatvę atėjus Užtvankos gatve, teks truputį pajėti link Vilkaviškio gatvės ir tik tada kirsti važiuojamąją dalį.

Pasak darbus šiuo metu gatvėje vykdančios uždarnosios akcinės bendrovės „Kelranga“ vadovo Algirdo Brazio, sprendimas nutolinti perėją nuo sankryžos priimtas pagal galiojančius perėjų rengimo reikalavimus. Darant projektą būtina laikytis perėjų įrengimo taisyklių. „Perėja bus iškili, įrengtas kryptinis apšvietimas. Taip pat dar viena iškili perėja Tarpučių gatvėje numatyta įrengti sankryžoje su Jazminų gatve

ir ties A. Greimo gatve naujuosiuose Tarpučiuose“, – pasakojo A. Brazys.

Bendrovės vadovo teigimu, naujas apšvietimas atkarpoje nuo Vilkaviškio gatvės iki sankryžos su Atgimimo gatve nebus rengiamas, nes šia vietoje eina orinė ESO eksploatuojama elektros tinklų linija ir nėra galimybės statyti naujus apšvietimo stulpus. „Galbūt kada naikinsis elektros oro linijos, jos bus išvedžiotos po žeme, galėsime keisti atramas“, – kalbėjo A. Brazys. Pasak jo, nauji apšvietimo stulpai pastatyti Tarpučių gatvėje iki sankryžos su Mikalinės gatve.

Kol kas eismas Tarpučių gatve mažas, rekomenduojama ja važinėti tik vietiniams, statybos darbus atliekančioms bendrovėms. Pasak A. Brazio, labai tikimasi, kad iki birželio pavyks gatvėje

Ričardo PASILIAUSKO nuotrauka

Atraminę sienelę ties Užtvankos gatve teks daryti iš naujo.

sutvarkyti perkasimus ir birželių pakloti asfalto dangą.

Šiuo metu darbai Tarpučių

gatvėje pristabdyti. Priežastys dėl to dvi. Ties Užtvankos gatve didelis nuolydis, kad šaligatviai nečiuožtų

žemyn nuo gyventojų namų pusės buvo įrengta atraminė siena. (Nukelta į 2 psl.)

Loreta TUMELIENĖ

Paskirti komitetų pirmininkai, pavaduotojai

Pirmuoju klausimu posėdyje buvo tvirtinti komitetų pirmininkai ir pavaduotojai. Ekonomikos, finansų ir verslo reikalų komiteto pirmininke patvirtinta Jurgita Šnirpūnaitė. Socialinių, sveikatos ir bendruomeninių reikalų komiteto pirmininke išrinkta Sigita Mikalauskienė. Švietimo, jaunimo, kultūros, turizmo ir sporto reikalų komiteto pirmininke patvirtinta Sandra Stankevičienė, Ūkio, turto, žemės ūkio ir teisėsaugos reikalų komiteto pirmininku išrinktas Tadas Šalkauskas.

Posėdžiui pirmininkavęs savivaldybės meras Mantas Varaška paragino opoziciją teikti kandidatus į Kontrolės komitetą.

Atsiskaitė už praėjusius metus

Didžiąją darbotvarkės klausimų dalį sudarė savivaldybės įstaigų ataskaitų tvirtinimas.

Ataskaitas už praėjusių metų veiklą pristatė Priešgaisrinė tarnyba, Pedagoginė psichologinė tarnyba, Visuomenės sveikatos biuras, Pirminės sveikatos priežiūros centras, Jurgio Dovydaičio viešoji

KAZLŲ RŪDOS SAVIVALDYBĖS TARYBOJE

Svarstant ataskaitą išryškėjo ne geri dalykai Kazio Griniaus gimnazijoje

Po Tarybos posėdžio, kuriame naujai kadencijai išrinkti nariai buvo priversti prisiekti pakartotinai ir anuliuoti ankstesniame posėdyje priimtus sprendimus, naujoji Taryba ketvirtadienį rinkosi į trečiąjį posėdį. Jame dalyvavo 16 Tarybos narių.

biblioteka, mokymo įstaigos ir kt.

Beveik visos ataskaitos patvirtintos. Kai kurių įstaigų vadovai sulaukė klausimų, kiti pagyrimų. Tarybos

narys Valdas Kazlauskas Pedagoginės psichologinės tarnybos vadovės Gražinos Ambrašenės teiravosi, ar daugėja specialiųjų poreikių vaikų.

Ričardo PASILIAUSKO nuotrauka

Dalis Tarybos narių neslėpė pirmą kartą išgirdę apie negeroves Kazio Griniaus gimnazijoje.

Direktorės teigimu, tendencija tokia, kad vaikų su specialiais poreikiais daugėja. Palyginti su 2021 metais jų padaugėjo beveik dešimčia.

Tarybos narys Valdas Kazlas Kultūros centro direktoriaus Valdo Andriūškevičiaus klausė, kada numatoma centro renovacijos darbų pabaiga. Pasak direktoriaus, pabaigtuvių tikimasi gruodžio mėnesį. Direktorių papildęs meras akcentavo, kad optimistiškesnis pabaigtuvių terminas – spalio mėnesį.

Tarybos nariams patvirtinus Pirminės sveikatos priežiūros centro ataskaitą, M. Varaška šios įstaigos adresu negailėjo gerų žodžių. Meras teigiamai vertino įgyvendintus projektus, naujų specialistų, medikų pritraukimą į centrą, veiklos išplėtimą reabilitacijos spektre. „Jeigu ir šiemet

pavyks taip sėkmingai įstaigai dirbti, išplėsti veiklą ir diagnostikos srityje, būsimame sveikatos iš visų savivaldybių“, – juokavo M. Varaška.

Kazio Griniaus gimnazijos ataskaitai nepritarta

Kazio Griniaus gimnazijos 2022 metų ataskaitą turėjo pristatyti gimnazijos direktorė Asta Daugirdė. Paaškęs, kad direktorė turi nedarbingumą, jai atstovavo pavaduotoja Irena Raulynaitienė.

Komitetų atstovai referavo, kad klausimas buvo svarstytas, tačiau vieningos nuomonės nebuvo. Pasak Sandra Stankevičienės, Švietimo, jaunimo, kultūros, turizmo ir sporto reikalų komitetas du kartus svarstė įstaigos veiklos ataskaitą, direktoriui ir pavaduotojui buvo užduota daug klausimų, tačiau atsakymai netenkino komiteto narių. Trys komiteto nariai susilaikė nuo pritarimo ataskaitai, vienas nusišalino. S. Stankevičienės teigimu, toks sprendimas priimtas dėl gimnazijos neįgyvendintų kokybiško ugdymo tikslų ir modernios saugios aplinkos kūrimo. Šie abu tikslai nepasiekti. „Gimnazijoje įvykę du nelaimingi atsitikimai parodo, kad ta aplinka nėra saugi mūsų vaikams“, – sakė S. Stankevičienė.

(Nukelta į 2 psl.)

Kodėl Tarpučių gatvėje pristabdyti darbai?

(Atkelta iš 1 psl.)

Pirminiame projekte ją buvo planuojama tik paprastai paremontuoti, tačiau pradėjus remontą

paiškėjo, kad atraminė sienelė susidėvėjusi, sutrupėjusi, reikia statyti visiškai naują. Šiems darbams privalomas projektas. Todėl tai ir

sustabdė darbus. Tikimasi, kad projektuotojai neuždels. Pastačius naują atraminę sienelę šaligatvis bus gatvės aukštyje.

Taip pat projekto laukiama dėl pralaidos keitimo. Tik įvažiavus iš Vilkaviškio gatvės į Tarpučių teka Uosupėlis, po juo įrengta pralaida. Atliekant pirminį pralaidos vertinimą buvo manyta, kad užteks ją tik šiek tiek paremontuoti. Tačiau pradėjus darbus ir įilindus į pralaidos vidų paaiškėjo, kad ji labai prastos būklės, daryta labai seniai, spėjama, kad prieš gerokai daugiau nei šimtmetį. Pralaida sumūryta tiesiog iš lauke rastų apvalių akmenų, tie akmenys iškritę, vietomis atsiradusios ertmės. Todėl priimtas sprendimas daryti naują pralaidą. Šiems darbams taip pat reikia projekto, teks uždaryti gatvę, ją perkasti ir įrengti naują pralaidą, – pasakojo

Vienoje gatvės pusėje jau pakloti šaligatviai, kitoje dar ruošiasi šiem darbams.

Ričardo PASILIAUSKO nuotrauka

Perėja nuo sankryžos šiek tiek bus atitraukta.

„Neketinu nutolti nuo žemės ūkio“

Praėjęs penktadienis buvo paskutinė Eugenijaus Alesiaus darbo diena. Eugenijus – ilgametis Marijampolės savivaldybės Žemės ūkio skyriaus vedėjas. Mums, žurnalistams, jis buvo visada pasiekiamas („gyvai“ arba telefonu): ar dirbtų kabinete, ar savo ūkyje javapjūtę būtų pradėjęs, ar atostogautų, ar dalyvautų renginyje, ar kartu su piketuojančiais pieno gamintojais šaltų prie Marijampolės pieno konservų fabriko. Toks jau tas Eugenijus – jaukus žmogus ir profesionalus žemės ūkio specialistas, nuo 1991-ųjų tiesiogiai susijęs su tarnyba žemės ūkio srityje.

Ričardo PASILIAUSKO nuotrauka

Eugenijus Alesius apie ateities planus: „Pirmiausia pakeliasiu“.

Daiva KLIMAVIČIENĖ

Tai, sakysit, kas gi nutiko, kad Eugenijus palieka vedėjo kėdę Savivaldybėje?

Pats jis juokiasi: „Tai kad aš jau „Sodroje“ dirbu, ten kas mėnesį man algą moka“. O jei rimtai, tai ketina nenutolti nuo žemės tiek savo ūkyje, tiek tapęs Marijampolės savivaldybės tarybos nariu – trims vicemerams ir Administracijos direktoriui tapus politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojais ir atsisakius mandatų, kandidatų į Tarybą sąrašas koreguojamas. Taigi E. Alesius artimiausiam posėdyje prisieks sąžiningai ir garbingai atlikti savo, Tarybos nario, pareigas. Jis ketina dirbti Aplinkos apsaugos ir kaimo reikalų komitete. Neketina atsisakyti veiklos ir Savivaldybių

asociacijoje, Žemės valdymo ir kaimo reikalų komitete, kurio narys jis yra.

Paklaustas, kokiais darbais gali didžiuotis išeidamas iš tarnybos, E. Alesius pamini melioraciją ir džiaugiasi, kad daug žemės gerinimo darbų buvo atlikta ne vien už Europos Sąjungos lėšas. Pasak jo, pati Savivaldybė melioracijos įrenginių remontui skiria ne tik daug dėmesio, bet ir pinigų.

Kaip čia nepasmalsausi, ką E. Alesius ketina veikti artimiausiu metu, kai 8 val. neberekės būti darbo kabinete?

– Norisi paatostogauti. Kur? Dar nežinau. Ten, kur šaus į galvą. Reikia pakeisti aplinką, pamatyti kažką naujo, daugiau laiko skirti sau. Mano svajonėse visada buvo kelionės. Tai turbūt pirmiausia pakeliausiu, – sakė Eugenijus Alesius.

Želsvos progimnazija turi naują direktorių

Konkursą Marijampolės savivaldybės Želsvos progimnazijos direktoriaus pareigoms užimti laimėjo Arūnas Kiulkis. Jis daugiau nei 10 metų vadovavo Vilkaviškio rajono savivaldybės Pilviškių „Santakos“ gimnazijai, o pastaruosius šešerius metus – Marijampolės suaugusiųjų ir jaunimo mokymo centrui. Pernai Marijampolės suaugusiųjų ir jaunimo mokymo centras buvo likviduotas.

„Suvalkiečio“ informacija

Svarstant ataskaitą išryškėjo negeri dalykai Kazio Griniaus gimnazijoje

(Atkelta iš 1 psl.)

Tarybos narys Justinas Kazla klausė, ar direktorė serga, ar ji planuoja tęsti darbą. Į tai pavaduotoja atsakė, kad vadovės nedarbingumas yra iki gegužės 15 dienos, į visus kitus klausimus gali atsakyti tik ji pati.

Pasak Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėjos Inos Živatkauskienės, situacija Kazio Griniaus gimnazijoje pakankamai komplikuota. Vadovo metinė ataskaita buvo įvertinta nepatenkinamai. Tai koreliuoja ir su visos įstaigos darbu. Gimnazijoje nėra sukurta vadybos kultūra. Vadovas, matyt, nepakankamai įsitraukė į procesus ir tai atsispindi rezultatuose. „Nenorėčiau suabsoliutinti, mokymo įstaigoje dirba ir daug puikių specialistų, kai kurios užduotys atliktos puikiai, tačiau tenka pripažinti, kad įstaigos išsikelti tikslai nepasiekti, buvę skaudžių įvykių“, – sakė I. Živatkauskienė. Pasak vedėjos, Švietimo skyriaus bendradarbiavimas su gimnazijos administracija taip pat yra komplikuotas, kai kurie klausimai sprendžiami paviršutiniškai.

Atsakydamas į Tarybos narių klausimus meras paaiškino, kad gimnazijos vadovybei ir bendruomenei buvo iškelti penki tikslai, trys iš jų kelti pakartotinai, kaip nepasiekti. Užduočių, uždavinių, prašymų įstaigos vadovybė turi daug.

Meras atskleidė, kad gimnazijoje buvo nustatyti du iš anksto

apgalvoto ir tyčinio smurto atvejai prieš vaikus. Į juos nebuvo tinkamai reaguota, jie buvo pristatyti, kaip nelaimingi atsitikimai, nors taip nebuvo. Atsakomybę už tai prisiėmė įstaigos vadovė, tačiau kiti asmenys liko nepatraukti atsakomybės, nors ją fiksavo ir policija, ir Vaiko gerovės komisija.

Tarybos narys Marius Žitkus pastebėjo, kad kaltę turi prisiimti ir Tarybos nariai, todėl, kad metai iš metų mokymo įstaiga po visų reformų važiuoja žemyn ir niekas nesustabdo to proceso, nepadedą įstaigos vadovė. Valdas Kazlas pastebėjo, kad atsakomybę turi prisiimti Savivaldybės administracija, Tarybos nariai apie tokią blogą situaciją gimnazijoje nežinojo, o faktai apie smurtą buvo nuslėpti.

Meras akcentavo, kad niekas nieko neslėpė, vyko tyrimas, o atsakomybę didžiausia vis dėlto gula ant įstaigos vadovo pečių.

Balsuodami už Kazio Griniaus gimnazijos ataskaitos tvirtinimą iš 13 Tarybos narių susilaikė vienuolika, tik du buvo už. Ataskaita nepatvirtinta.

Domino įkainiai

Buvo tvirtintas ne tik Kazlų Rūdos turizmo ir verslo informacijos centro 2022 metų metinių ataskaitų rinkinys, bet ir svarstytas klausimas dėl vietinių rinkliavų savivaldybės teritorijoje nuostatų ir dydžių patvirtinimo. Pasak pranešėjos Rūtos Kondratienės, Turizmo ir verslo

informacijos centro direktorės, kainos nustatytos remiantis Kazlų Rūdos savivaldybėje nustatytais rinkliavos dydžiais ir šalia esančios turgavietės įkainiais. Siūloma, kad jau gegužės mėnesį Skvero gatvėje 15 esančioje turgavietėje prekyba nuo prekystalio ar grindinio parai kainuotų 2 eurus, masinių renginių metu – 2 eurus, mėnesiui 10 eurų. Prekyba iš automobilio, priekabos ar palapinės parai kainuotų 5 eurus, renginių metu – 5 eurus, mėnesiui – 25 eurus. Tarybos narys Valdas Kazlas stebėjosi, ar tokie įkainiai ne per maži. Į tai buvo atsakyta, kad kuo įkainiai būtų didesni, tuo mažiau būtų prekiaujančių.

Tikimasi, kad nustatytas vietinės rinkliavos dydis leis potencialiems klientams apsispręsti dėl prekybos vietos pasirinkimo ir planuoti išlaidas.

Kazlų Rūdos sporto centras siekiant didinti rentabilumą Tarybos prašė tvirtinti didesnius virvių parko teikiamų paslaugų įkainius.

Sporto centro direktorės Sandros Kilikevičienės teigimu, virvių parko nusidėvėjimas didėja, todėl išaugo virvių parko eksploatacijos kaštai – trasų atnaujinimas, naudojimosi trasomis įranga, kitos susijusios išlaidos. Be to, per pastaruosius metus padidėjo darbo užmokestis. Naujos Sporto centro virvių parko teikiamų paslaugų kainos išlieka vienos mažiausių iš tokio pobūdžio paslaugas regione teikiančių objektų. Praktiškai paslaugos didinamos vienu euru.

Bendruomenių veikla

Algis VAŠKEVIČIUS
tel. 8 630 64996
el. p. algis@suvalkietis.lt

Šiaudinių namų sostinėje kuriasi arčiau gamtos norintys gyventi žmonės

Tarp Kazlų Rūdos miškų pasislėpęs Kardokų kaimas pastaruoju metu sulaukia vis daugiau dėmesio. Ne vienas yra girdėjęs, kad jame veikia gerokai nuo kitų švietimo įstaigų besiskirianti Kardokų gamtos mokykla, taip pat čia įsikūrusi ekogyvenvietė, kuri neretai vadinama šiaudinių namų sostine. Koks gyvenimas verda šioje neįprastoje sostinėje miškuose, nusprendėme pasidomėti ir mes.

Tuštėjantis kaimas vėl atgijo

Pastaruoju metu pasaulyje vis populiarėjančios ekogyvenvietės kuriasi įvairiose šalyse, dažnai jas sudaro šimtai ar dešimtys žmonių. Vakarų pasaulyje daugiausia kuriamos komunos tipo bendruomenės, kur nariai ar šeimos gyvena bendruose pastatuose, dažnai kartu ruošia maistą, augina daržoves, vykdo darbinę veiklą. Sodybos jungiasi į gyvenvietes, atsiranda ir bendruomenės erdvė. Lietuvoje nuo 2002 metų taip pat pradėjo kurtis giminės sodybos ir bendruomenės, o šiuo metu yra 9 įvairaus dydžio sodybų bendruomenės bei daug pavienių sodybų.

Nemažai Lietuvos kaimų ištuštėjo, tad prieš kurį laiką atrodė, jog panašus likimas ištiks ir Kardokus. Prieškarui čia buvo 40 kiemų ir daugiau kaip 200 gyventojų. Maždaug prieš porą dešimtmečių jų likusių tebuvo 30. Visgi kaimas dabar vėl atgijo, nes kiek daugiau nei prieš dešimtmetį šalia senųjų kaimo gyventojų apsigyveno naujakuriai – miestiečių šeimos, panorusios gyventi darnoje su gamta.

Mus pasitikęs Kardokų bendruomenės pirmininkas Raimundas Vaičiūnas pasakojo, kad anksčiau dirbo ir gyveno Kaune, vadovavo nemažam baldų gamybos įmonės kolektyvui. Norėdamas apsigyventi ne didmiestyje, o kaime, net dvejus metus ieškojo tinkamos vietos, kol atrado Kardokus. Čia buvo pardavinėjama sena sodyba, ir kai atvažiavo, kai pamatė šią vietą, nutarė, jog čia ir apsigyvens.

– Iš pradžių į Kardokus atskėlė mano šeima, nes ieškojome vaikams augti geros vietos, norėjosi surasti gero maisto, gero oro. Apsigyvenus Kardokuose buvo smagu kažką auginti, kai viskas žydi aplinkui, tai labai smagi vieta. Bėgo laikas, augo mūsų dukros ir tapo aišku, kad joms reikia su kažkuo bendrauti, nes vienoms nesmagu, – prisiminė jis.

Pasistatė ekologiškus šiaudinius namus

Vaičiūnai čia buvo įsigiję nemažą žemės sklypą, jį padalino ir pradėjo ieškoti žmonių, kurie norėtų čia įsikurti. Viena šeima sutiko, po to kita. Jauni žmonės atsikraustė į Kardokus, pradėjo kurtis ir statyti ekologiškus namus iš šiaudų ir molio. Kad nereikėtų gyventi vagonėlyje, kol pasistatys savo būstą, Vaičiūnai juos priimdavo į savo sodybos svečių namą.

– Tikrai atsirado žmonių, kuriems visa tai buvo įdomu. Mes

padėdavome šeimoms čia atvykti, kartu dirbdavome žemę, vieni per kitus jie sužinodavo apie mus, kažkokių skelbimų tikrai nebuvo. Dabar čia jau yra daugiau kaip dvidešimt sklypų, šiuo metu gyvena dvylika šeimų, kiti dar kuriasi, kai kurie pabandė, bet jiems gal nepatiko ar sunkiai sekėsi – visai buvo. Bet ta tikroji bendruomenė čia jau yra, vadinčiau ją kaimynų bendruomene, kai savo kaimyną gali vidury nakties, jei reikia, pakelti ir paprašyti pagalbos, – pasakojo R. Vaičiūnas.

Kardokų kaimo bendruomenė šiemet mini 10 metų sukaktį – ji oficialiai įkurta 2013-aisiais. Anot pirmininko, veikloje to oficialumo yra mažai, nes tikra bendruomenė ir yra tada, kai žmonės daro bendrus darbus, turi bendrą tikslą.

Bendruomenės narių amžiaus vidurkis – apie 35 metai. Vyriausi – pirmieji čia apsigyvenę Vaičiūnai – šeimos galvai jau per penkiasdešimt. Raimundas šypsosi ir sako, kad jie jau seni, o kiti gyventojai – dar jauni, iki 40-mečio tikrai įsikursiantys savo namuose.

Atsirado ir Gamtos mokykla

Pasak pirmininko, nors šio žodžio jis nemėgsta ir kažkokiu vadovu savęs nelaiko, jų bendruomenė vis dar besikurianti. Bendros žemės sklype ji pastatė namelį, kur dabar veikia darželio grupė, o ją lanko 15 pačių mažiausiųjų. Gražu ir įdomu buvo žiūrėti, kai mums viešint Kar-

dokuose, dulkėtu keliu atidundėjo automobilis, iš jo išlipo šlepetėmis avintis jaunas tėvelis ir palydėjo savo dukrytę į šią grupę.

Gyventojų šiaudinių namų sostinėje daugėjo, pasak Raimundo, kasmet bendruomenė pasipildė bent trimis naujagimiais, atsirado poreikis turėti ir savo mokyklą. Ji pradėjo veiklą 2017 metais, kai tų vaikų jau buvo tiek, jog reikėjo kažką daryti dėl jų mokslų. Kardokų gamtos mokykla ištis kitokia nei įprasta, čia neišgirsime į pamokas kviečiančio skambučio, nėra ir įprastų klasių, vaikai mokosi atskiruose nameliuose ar net indėniškame vigvame – būtent jame vaikams įdomiausia.

– Nuo pat pradžių buvo idėja, kad čia, kur aplink tokia graži gamta, vaikus mokysime eiti natūraliu pažinimo keliu. Tai daugiau tokia praktinė patyriminė mokykla, kai mokiniams suteikiamos galimybės pajusti, patirti, išgyventi ir patiems suprasti, kodėl jiems reikia mokytis tam tikro dalyko. Mokytojai stengiasi, jog vaikas atrastų motyvaciją mokytis, – sakė R. Vaičiūnas.

Žinoma, mokymosi programa yra bendroji, atitinkanti visus reikalavimus. Vaikus į šią neįprastą švietimo įstaigą atveža ir iš kitur – po du mikroautobusus kasdien atvažiuoja iš Marijampolės ir Kauno. Vietinių vaikų mokykloje, mažuma, o tarp moksleivių yra ir tokių, kurie gal tiesiog nepritampa įprastose miesto mokyklose.

Gamtos mokykla kaime taip pat skiriasi nuo įprastų mokyklų.

Šiame Vaičiūnų sodybos pastate dažnai renkasi bendruomenės nariai.

Ričardo PASILIAUSKO nuotrauka

R. Vaičiūnas patenkintas gyvenimu Kardokuose.

Veiklą ir renginių netrūksta

Paklaustas apie bendruomenės veiklas, pirmininkas sako, kad kas mėnesį vyksta susirinkimai, kai aptariami įvairūs klausimai. Būna ir susitikimų, dažnai renkamos tiesiog pabendrauti, pasiklausti vaikų klegesio. Savo patalpų bendruomenė neturi, tad renkasi arba Vaičiūnų sodyboje, arba pas kitus kaimynus, ar mokykloje. Ypač gražūs būna jau tradicija tapę adventiniai padainavimai gruodžio sekmadieniais, kai susirenkama vis kituose namuose ir dainuojama, muzikuojama, bendraujama ir vaišinamasi ekologišku maistu.

Bendruomenė, kuri dabar yra stipriausia tokio tipo Lietuvoje ekogyvenvietė, žiemą tradiciškai organizuoja tokių gyvenviečių suvažiavimą. Anksčiau jie vykdavo netoliese esančiose Agurkiškėse, o šiemet visi rinkosi Žemės ūkio akademijoje, kur suvažiavo apie 600–700 žmonių, buvo įdomi ir turtinga programa.

– Kai atidarėme mokyklą ir ja domėjosi vis daugiau tėvų, pradėjome klausinėti, gal dar yra parduodamos žemės. Dabar mes dalyvaujame naujame projekte – už 3 kilometrų nupirktas 56 hektarų sklypas, kuriame pradėjo kurtis 12 šeimų. Dar tik pati pradžia, bet naujakurių pasiryžimas didelis ir kuriasi jau naujas kaimas, – pasakojo pirmininkas.

Prisijungia ir senieji gyventojai

Paklaustas, o kaip senieji kaimo gyventojai reagavo į permainas Kardokuose, R. Vaičiūnas sako, jog jiems atsikrausčius vietos žmonės

su nuostaba į viską, kas vyksta, žiūrėjo. Juos stebino, kad kaime vienas po kito dygsta kažkokie keisti namai iš šiaudų ir molio, kuriuos jie vadino kregždžių lizdais. Dabar su vietiniais nemažai bendraujama, iš jų naujakuriai perka kiaušinius, pieną, pasikviečia į savo renginius, kuriuose kelios moterys visada mielai dalyvauja.

Paprašytas įvardinti, su kokiais sunkumais susiduriama, vyras teigė, kad labiausiai trukdo įvairūs biurokratiniai suvaržymai, reguliavimai ir statybų, ir žemės naudojimo klausimais. Ir jie kasmet vis didėja. Įstatymai kuriami vienodi, o juk sąlygos skirtingos, kuriantis prie didžiųjų miestų ar tokioje kaimiškoje vietovėje, kur žmonės gyvena kiek kitokį gyvenimą. O visa kita, pasak jo, lemia žmonių iniciatyva, veikla, jų noras kurti.

R. Vaičiūnas sodyboje turi medelyną „Gamtos sodai“, kuriame augina kelis šimtus retų ir įdomių augalų. Tarp jų – ir egzotiški šiauriniai bananai, kartieji apelsinai ar kininiai pipirai. Sodinukus parsisiunčia iš Nyderlandų, kitų šalių, ir augalai čia prigyja bei veda vaisius.

Pirmininkas sakė, kad bendruomenės nario mokesčio kol kas nėra, jei reikia kažką išspręsti, pinigų žmonės susideda. Neretai jie važiuoja pažiūrėti, kaip laikosi kitos panašios bendruomenės, o šiemet liepos pradžioje Kardokuose bus rengiamas atvirų durų dienos-festivalis, kai visi bus kviečiami apsilankyti ir pasidomėti, kaipgi šiandien gyvena šiaudinių namų sostinė. Tokia šventė čia jau vyko prieš kelerius metus ir sulaukė didelio susidomėjimo, apie 500 žmonių tada buvo suvažiavę.

PATIKSLINIMAS

Balandžio 12 d. „Suvalkietyje“, puslapyje „Bendruomenių veikla“, rašėme apie „Vieningo ažuolo“ bendruomenę Ažuolų Būdoje. Patiksliname, kad Arnas Rutkauskas yra bendruomenės valdybos pirmininkas, o bendruomenės pirmininkė yra Natalija Kulik.

NAUJOS PARODOS

...Ir jie staiga sumanė padžiauoti

Duetu. Gali būti – ne taip ir staiga. Juk sumanymas surengti dvigubą – šeimyninę – kūrybos parodą veikiausiai neatėjo per dieną ar dvi. Juo labiau kad marijampoliečių (ir ne tik) gerai pažįstamas skulptorius Kęstutis Balčiūnas balandį paminėjo, kaip pats sako, „pusiau jubiliejų“, tad paroda tradiciškai tampa ir atskaitos tašku apžvelgiant pastarųjų metų kelią, ir proga žvilgtelėti, kas ten priekyje, už tik ką peržengto slenkstelio...

Nijolė LINIONIENĖ

Nežinia, kokią ekspoziciją Magdalenos Birutės Stankūnienės menų galerijoje tikėjosi išvysti gausus į jos atidarymą besirenkančiųjų būrys, bet kad ji nustebino, pripažino ne vienas. Kaip ir pavadinimas „Skulp-

tūrakcija. Tapybabstrakcija“. Na, Kristinos Rimienės (nepainiokite jos su televizijos laidos vedėja!) abstrakcijų jau buvome matę – tik ne taip gausiai, o štai Kęstučio Balčiūno „pašėdykavimai“, kaip pats įvardijo savąją ekspozicijos dalį, labiau netikėti. Nes tai – irgi abstrakcijos, plastikos darbai, kurių forma gali

reikšti tarsi bet ką, nors iš tiesų taip nėra. Beje, abu autoriai parodos lankytojus kviečia ir pačius būti jos dalimi, kurti: nė vienas kūrinys neįvardintas – yra tik kodai. Visi galime sugalvoti labiausiai tinkančius, stipriausias emocijas sukėlusius ir vaizduotę pažadinusius kūrinių pavadinimus, o jau paskui autoriai galės palyginti savo ir mūsų vertinimo bei požiūrio kampus...

Kultūros centro parodų organizatorė Onutė Surdokienė pasidžiaugė, kad daugybę metų skulptorius Kęstutis Balčiūnas ne tik kuria monumentalius paminklus – ne vien Marijampolėje, rengia savo kūrybos parodas, bet daug prisideda mezgant ryšius su profesionaliais menininkais, rengiant jų parodas ir susitikimus. Dar daugiau džiaugsmo, kad jau ne pirmą kartą savo kūrybą eksponuoja ir dukra Kristina, kuri gal labiau žinoma ne Lietuvoje, o užsienyje.

„Ši mūsų su Kristina paroda – tai bandymas sukurti tapybos ir skulptūros sintezę, – sakė K. Balčiūnas. – Nauji darbai, naujos idėjos, įgyvendintos kitoje medžiagoje nei įprasta. Ar mes nesuprantame meno – o gal jį suprantame ne mažiau už autorius? Ar žiūrėdami į tą patį paveikslą ar skulptūrą visi matome tą patį? Šia „akcija-abstrakcija“ ir kviečiu pamąstyti ir pažaisti...“

Kristina Rimienė yra architektė, tačiau vis labiau žinoma ir kaip tapytoja. „Architektūra yra

Ričardo PASILIAUSKO nuotraukos

Kęstutis Balčiūnas ir Kristina Rimienė pateikė nemažai staigmenų...

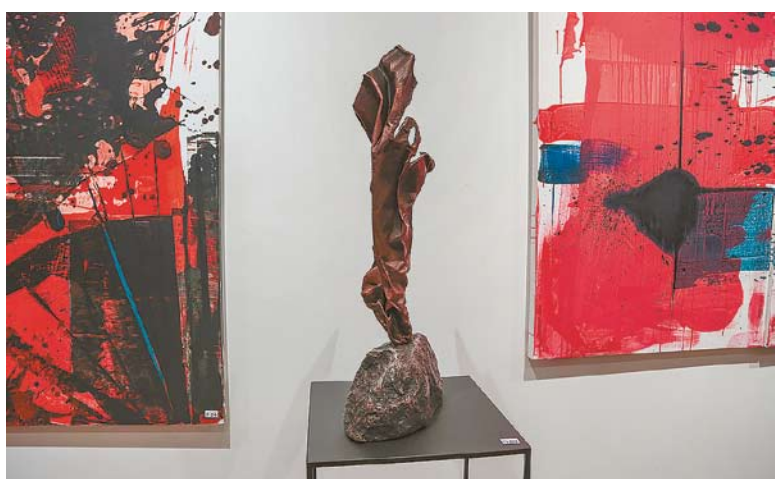
Galerijoje vos tilpo atėjusieji į parodos atidarymą.

didžiausia mano gyvenimo aistra ir iššūkis, verčiantis kasdieną tobulėti. Tapyba man yra būdas pabėgti nuo preciziškų, matematiškai tikslų architektūros formų“. Taip ji save pristato. Parodos atidaryme sakė, kad jaučiasi pakylėta ir pagerbta, apgaubta keistų emocijų. „Abstrakcija juk irgi yra emocija. Spalva, judesys, momentas... Įdomu, kai skulptūra meistro rankose atsiranda kaip abstrakcija, kaip medžiagos sąveikauja viena su kita, keliauja – kaip spalvos paveikluose. Tai yra nepakartojama.“

Abu autorius su paroda sveikino bičiuliai, kūrybos gerbėjai, bendraminčiai. „Džiaugiuosi galėdamas

pasveikinti su šia spalvinga ir išraiškinga paroda, kurioje atsiskleidžia tėčio ir dukros bendrystė, juos jungianti išskirtinė meninė išraiška. Didžiuojamės Kęstučio darbais Marijampolėje ir visoje šalyje bei užsienyje, dalyvavimu parodose ir džiaugiamės, kad šiandien galime pažinti dukros Kristinos Rimienės tapybos darbus. Ši paroda – puiki proga tiek marijampoliečiams, tiek miesto svečiams susipažinti su jūsų kūryba“, – sakė Marijampolės savivaldybės vicemeras Artūras Visockis.

Paroda Kultūros centro M. B. Stankūnienės menų galerijoje veikia iki gegužės 24 d.

Ekspozicijoje – tapyba ir skulptūra.

Pristatė, kokie pokyčiai laukia daugiabučių renovacijos srityje

Aplinkos projektų valdymo agentūra (APVA) primena apie du šiuo metu galiojančius kvietimus, pagal kuriuos gyventojai gali teikti paraiškas ir gauti finansavimą savo gyvenamųjų daugiabučių atnaujinimui. Tai leidžia džiaugtis ne tik sumažėjusiomis šildymo sąskaitomis, bet ir komfortiškesne sutvarkyta gyvenamąja aplinka. Ką reikia žinoti apie sąlygas?

Gruodžio mėnesį buvo paskelbtas naujas kvietimas teikti paraiškas dėl finansavimo gavimo – juo siekiama sumažinti bei sutrumpinti procesus ir palengvinti tiek patį paraiškų teikimą, tiek administravimo procesą.

APVA Pastatų energinio taupumo departamento Projektų įgyvendinimo ir priežiūros skyriaus vedėja Gintarė Burbienė džiaugiasi, kad visi šio kvietimo veiksmai vyksta elektroninėje erdvėje, atsisakius popierinių dokumentų – informacinė sistema APVIS buvo programuojama ne tik paraiškų pateikimui, bet ir investicinio plano parengimui, taip supaprastinant procesą tiek prisijungiantiems prie jo, tiek jį vertinantiems.

Be to, svarbu žinoti, kad kei-

Nuotrauka iš APVA archyvo

Daugiabučių renovacija Lietuvoje.

čiasi pastato energinio efektyvumo reikalavimai – iš anksčiau buvusios minimalios C klasės, šio kvietimo metu reikia pasiekti ne mažesnę nei B energinio naudingumo klasę, sutaupyti bent 40 proc. šiluminės energijos sąnaudų.

Aukštesnė energetinio naudingumo klasė atsiperka finansiškai

Pristatydama antrą galiojantį kvietimą, paskelbtą š. m. vasario 24 d., LR aplinkos ministerijos Statybos ir būsto politikos grupės vyresnioji patarėja Laura Lukoševičienė sako, jog pagal energinio naudingumo ir energijos vartojimo direktyvas Lietuva pasirengė ir pasitvirtino Ilgalaike

Lietuvos renovacijos strategiją. Jos tikslas – taip transformuoti esamą pastatų fondą, kad jis taptų efektyviai energiją vartojančiu, su galimybe persitvarkyti į beveik nulinės energijos pastatus ir tapti nepriklausomu nuo iškastinio turto.

„Strategijos rezultatai parodė, jog didžiausia ekonominė grąža yra sukuriamas ties 45–55 proc. energijos sutaupymų zonoje, o tai reiškia, kad renovacijai keliame tikslą ne tik iki B, bet ir iki A bei aukštesnių energinio naudingumo klasių, pritaikant atsi-

naujinančių energijos išteklių priemones. Svarbu paminėti, jog pastatai yra atnaujinami ciklais – kapitalinis remontas yra svarbiausias renovacijos aspektas, nes daugelis įsivaizduoja, jog tai yra tik sienų apšiltinimas, tačiau renovuojant pastatus kapitaliai mes prailginame jo gyvavimo ciklą iki 30 metų“, – teigia aplinkos ministerijos Statybos ir būsto politikos grupės vyresnioji patarėja.

Anot pašnekovės, svarbu ne tik matyti, kodėl tai yra reikalinga, bet ir kodėl tai yra naudinga. Iš esmės, svarbu keisti pačią renovacijos sampratą – tai ne išlaidos, bet investicijos į nuosavą turtą, nes po atnaujinimo būsto vertė išauga nuo 15 iki 30 proc.

G. Burbienė papildoma, jog atnaujinami savo butą neklausiamie ir neskaičiuojamie, kada tai atsipirks, nes ne dėl to atliekami remonto darbai. Todėl tą dieną, kai yra baigti renovacijos darbai, įėjus į daugiabutį, gyventojui investicijos iškart atsiperka komfortu, higiena, temperatūra, bendru klimatu, o jeigu prie darbų prisijungė ir savivaldybė, gyventojas gali pasidžiaugti ir sutvarkyta aplin-

ka aplink daugiabutį.

Efektyvesnė renovacija

L. Lukoševičienė sako, jog artimiausia ministerijos planai – tobulinti ir efektyvinti daugiabučių renovacijos procesą ir mechanizmus: „Šiuo metu kaip tik vertiname fiksuoto įkainio nustatymą daugiabučių renovacijos paramai, vykdoma kompleksinės kvartalinės renovacijos modelio peržiūra, kad jis vyktų efektyviai. Prie to prisidės šiuo metu rengiamos tvarytų miestų gairės – kuriame įrankį, kuris padės urbanizuotas teritorijas vertinti per sociokultūrinį, gamtinį, antropogeninį ir ekonominį aspektą.“

Ją papildoma ir G. Burbienė: „Dėsiame visas pastangas įgyvendinti išvardintus planus, nes APVA yra renovacijos proceso šeiminkas, kuris šį procesą ves į priekį. Planuojame sulaukti kuo daugiau paraiškų, nestabdyti procesų ir paleisti projektus įgyvendinimui, kad žmonės, kurie šiandien sugalvoja, jog nori atnaujinti daugiabutį, per 1–2 metus galėtų jau džiaugtis atliktais darbais.“

Kotryna GRUŠAUSKAITE

Užs. 580.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos
Aplinkos projektų valdymo agentūra

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Vienybė težydi

„Kalbėti apie tikimybes – nemoksliška“

Artėjant gegužės 9-ąją minimai Europos dienai, Marijampolėje lankėsi politologas, VDU Politikos mokslų ir diplomatinės fakulteto Jean Monnet profesorius Mindaugas Jurkynas. Susitikime su marijampoliečiais jis rimtai ir su humoru kalbėjo apie Europos Sąjungą ir mus joje. Citavo Europos statistikos tarnybos ir „The Economist“ tyrimus ir kaip juose atrodome mes, lietuviai, ar pagrįstai skundžiamės gyvenimu. Žinoma, neišvengėme ir karo temos.

Noras įeiti į istoriją

Politologo klausėme – kodėl XXI amžiuje, kai didžiulia Europos gyventojų net neįsivaizdavo, kad gali prasidėti karas, tai atsitiko?

– Rusija karą Ukrainoje pradėjo kaip autokratinę valstybę, kurioje nėra demokratijos, laisvų rinkimų. Joje sprendimus priima ne žmonių išrinkti atstovai, bet valdžią užurpavęs elitas su diktatoriumi. Jie niekam neatskaitingi, kontroliuoja visuomenę padedant jėgos struktūroms. Taigi priėmė sprendimą vadovaudamiesi imperiniais motyvais, prisidengdami istorijos išvedžiojimais ar klaidėsiais apie neva rusiškas žemes, priklausančias Rusijai. Prie to prisidėjo noras įeiti į istoriją. Todėl Rusija ir pradėjo šį karą, – kalbėjo politologas.

Visa Europa laukia šio karo pabaigos, televizoriai ir internetas spėlioja, kada (ir kaip) jis gali baigtis. Tačiau M. Jurkynas atviras:

– Mes nežinome tikrosios situacijos, nes karinė informacija yra visiškai slapta. Ji negali pakliūti į priešų (Rusijos) rankas. Nes karuose (taip pat ir II pasauliniame) buvo naudojami tokie būdai, kaip priešų dezorientacija, skelbiant klaidingą informaciją, kad priešas nežinotų kitos pusės planų arba suklystų. Suklydimas priešui kainuotų pajėgų nebuvimą ten, kur jos turėtų būti. Arba sąlygotų nepasiruošimą, nes suveikia „siurprizo faktorius“. Taigi mes niekad nežinome, ar tai, kas dabar yra skelbiama, yra tiesa, ar specialiai pateikiama kitokia informacija.

– Mikutavičius savo „Trijuose milijonuose“ dainuoja, kad „nugalėtojo niekas neteis“. Ar ištis Rusijos pergalės atveju jos niekas neteis?

– Jei Rusijai pasiseks, mums iškils nesaugumo grėsmė. O jei Rusijai nepasiseks, mūsų saugumas padidės. Tuomet Rusijoje gali prasidėti rimti pokyčiai, valdžios

keitimasis, net tam tikros demokratizacijos apraiškos, arba priešingai – dar didesnis autokratizmas. Bet kalbėti apie tikimybes yra nemoksliška. Tai „užstalės diskusijos“, neturinčios jokios mokslinės vertės.

Mums, suvalkiečiams,

gera tai girdėti

– Kalbėdamas apie Europos Sąjungą, minėjote, kad tai yra taikos projektas, sukurtas tam, kad ilgai kariavusios valstybės nebekariautų.

– Ir ne tik. Tai ir galimybė laisvai keliauti, mokytis, dirbti bet kurioje ES šalyje. Svarbu ir tai, kad Lietuva, kaip maža valstybė, girdima ES, mūsų užsienio politika randa atgarsį Europos darbotvarkėje.

Kitas mums, suvalkiečiams, svarbus dalykas – gauname paramą. Ji – bene didžiausia, lyginant su kitomis šalimis: nuo 2004 iki 2014 m. daugiausia naudos gavo Lietuva – apie 15 mlrd. eurų investicijų į socialinį gyvenimą, infrastruktūrą, ekonomiką ir kt.

– Bet girdime, kad ir ES turi tam tikrų iššūkių.

– Pagrindinis iššūkis – Rusijos kaimynystė. Mūsų buvimas ES ir NATO padeda mums jaustis saugesniems – yra bendra užsienio saugumo politika, bendros gynybos gairės. Solidarumo principas įrašytas ir Lisabonos sutartyje, kuri reguliuoja ES veikimą.

– Ar mums problema tai, kad Lietuva – labai maža valstybė?

– Taip, mes labai mažiukai – mūsų gyventojų tik 0,7 proc. Europos Sąjungoje. Mūsų ekonomika (vidaus produktas) dar mažesnis – 0,15 proc. Su didinamuoju stiklu į mus reikia žiūrėti! ES Taryboje mes turime 2 proc. balsų, Europarlamente turime kiek daugiau nei 1,5 proc. vietų. Suvokiame savo mažumą, tačiau ES leidžia šią galią padidinti surandant draugus, kurie

mus paremtų. Iššūkių visada buvo ir bus. Visiems.

– Kokie pokyčiai laukia ES?

– Apie ateitį kalbėti neįmanoma, jei negalima to įrodyti. Manau, realistiškiausias ES ateities spėjimas – kad visos 27 ES valstybės puikiai supranta, jog bendradarbiavimas, konsensuso ieškojimas yra daug geriau nei konfliktai ar nesutarimai. Žmonės tai vertina, verslas, turistai, studentai tai vertina. Bendradarbiavimo ir buvimo ES nauda yra didesnė nei nebūnant ES.

Derybos dėl narystės ES – ir dėl „sviestuko“

– Tapti ES dalimi nėra taip paprasta, kaip galėtų atrodyti. Derybos dėl narystės trunka ilgai. Apie ką buvo deramasi su Lietuva ar kitomis kandidatėmis?

– Lietuvai derybose buvo keliamas klausimas: per kiek laiko jūs įgyvendinsite visas teises normas (80 tūkst. puslapių), kurios galioja senbuvėse ES šalyse? Tarkime, vartotojų teisės: perkame sviestą – matome, kur yra 82 proc. pieno produktas, o kur – tepus riebalų mišinys. Kodėl? Nes teisyne parašyta: vartotojas turi teisę gauti informaciją, kas yra kas. Ir kitose srityse tas pat. Taigi derybų esmė – „Per kiek laiko jūs tai (kas numatyta teisės aktuose) padarysite? Per 3-ejus metus suderėta viskas – nuo transporto iki energetikos.

– Bet gyventojai piktinasi, kad kainos ėmė augti, o dar 2008-ųjų krizė...

– Ekonomika yra tokia: kuo daugiau pinigų, tuo aukštesnės kainos. Tiesa, kainos gali kilti dėl per mažos konkurencijos, dėl tam tikrų susitarimų. Bet, kai yra pinigų, žmonės juos leidžia. Stai elementarus pavyzdys su kavos puodeliu: jei perka už eurą, už pusantro, tai gal ir už 2 eurus pirk? Taip, perka! Reiškia, žmogui „neskauda“. Kai „skaudės“ kaina, jis nepirks kavos.

Ričardo PASILIAUSKO nuotrauka

Prof. Mindaugas Jurkynas: „Net 74 proc. lietuvių dėl ES ateities nusiteikę optimistiškai“.

Nepirks ir kitų prekių, jei nebus pinigų.

– Neįtikėtina, bet algos per 17 metų, Eurostato duomenimis, labiausiai augo Lietuvoje.

– Taip. Mes gyvename geriau nei graikai, bulgarai, ispanai, kroatų, vengrai, lenkai, net geriau nei estai – ekonominis vidurkis pas mus didesnis (pagal perkamosios galios standartus).

Melas, kad „Briuselis viską sprendžia“

Kai sakoma, kad Briuselis viską nusprendė, anot M. Jurkyno, yra visiškai melas. Pavyzdžiui, nustatytos sritys, kurių teisės aktus priima pačios valstybės narės, o ES joms padeda – tai visuomenės sveikata, pramonė, kultūra, turizmas, švietimas ir mokymas, jaunimas, sportas, civilinė sauga ir kt.). Kitų sričių teisės aktus gali priimti tik ES (muitų sąjunga, eurozono šalių pinigų politika ir kt.). Kai kurių sričių teisės aktus gali priimti tiek ES, tiek valstybės narės (bendroji rinka, užimtumas ir socialiniai reikalai, ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda, žemės ūkis, vartotojų apsauga, energetika ir kt.).

Optimistiškas lietuvių požiūris

Ką mums asmeniškai reiškia Europa? Tai laisvė keliauti, studijuoti ir dirbti visoje ES – 65-iems proc. lietuvių tai buvo supratimas apie Europos Sąjungą.

– Pernai, 2022 m. vasarą, Eurobarometro duomenimis, gyventojų buvo klausama – kaip jūs vertinate ES ekonomiką ateityje? 50 proc. lietuvių mano, kad bus tokia pat arba geresnė. 77 proc. lietuvių mano, kad ES yra moderni, 79 proc. įsitikinę, kad ji demokratiška. 69 proc. yra linkę pasitikėti ir ES, ir Europos Komisija. O paklausti, ar ateitis būtų geresnė nebūnant ES nare, teigiamai mano tik 19 proc. 67 proc. gyventojų sutinka arba yra linkę sutikti, kad daugiau sprendimų būtų priimta ne Lietuvoje, nacionaliniame, bet ES lygmenyje. Tuo tarpu suomiai mano, kad viską turėtų spręsti pati valstybė, Švedijoje tik 35 proc. tam pritaria. Dėl ES ateities net 74 proc. lietuvių yra nusiteikę optimistiškai, – tokia optimistiška gaida pranešimą baigė profesorius M. Jurkynas.

Ir nors akademinė valanda baigėsi, dar beveik tiek pat laiko marijampoliečiai profesoriaus nepaleido – teko atsakyti į ne vieną juos dominantį klausimą.

Aptartos naujausios kibernetinio saugumo tendencijos

„Praėjusiais metais NATO sąjungininkai susitarė stiprinti kibernetinę gynybą. Tikimės, kad NATO viršūnių susitikime Vilniuje bus priimti svarbūs sprendimai dėl kibernetinio saugumo. NATO partnerystė su Ukraina, panašiai mąstančiomis Azijos ir Ramiojo vandenyno šalimis ir kitais partneriais yra labai svarbi mūsų visų kibernetinio saugumo užtikrinimui. Turime visapusiškai išnaudoti tokių partnerystių po-

tencialą“, – kalbėjo krašto apsaugos ministras Arvydas Anušauskas pirmą kartą Vilniuje surengto kibernetinio saugumo forumo „Cyber Champions Summit“ dalyviams.

Forumo dalyviai iš Australijos, Japonijos, JAV, Nyderlandų, taip pat ir NATO atstovai dalijosi patirtimis, kaip atremti kibernetines atakas ir reaguoti į grėsmes, kylančias iš Rusijos ir Kinijos. Susitikimuose šalių ir didžiųjų IT įmonių

atstovai ieškojo bendradarbiavimo galimybių, reaguojant į globalius kibernetinio saugumo iššūkius ir diskutavo apie būdus, kaip nuo kibernetinių atakų apsaugoti tiekimo grandines, kritinę informacinę infrastruktūrą ir pasiruoti naujoms grėsmėms.

„Kibernetinė erdvė yra strateginės konkurencijos ir konfliktų tarp valstybių zona. Ją apsaugoti galime tik užtikrindami bendradarbiavimą. Stebint Kinijos ir Rusijos

suartėjimą, turime dėti daugiau pastangų bendradarbiavimui tarpusavyje skatinti. Į saugumą privalome žiūrėti pasauliniu, o ne regioniniu mastu“, – kalbėjo NATO generalinio sekretoriaus pavaduotojas naujai kylančioms saugumo grėsmėms David van Weel.

Forume įvykę susitikimai padėjo dalyviams atrasti NATO bei Azijos ir Ramiojo vandenyno šalių bendradarbiavimo kibernetinėje srityje galimybes, tokias kaip

keitimasis informacija, politikos koordinavimo gerinimas ir bendrų pratybų organizavimas. Akcentuota būtinybė vystyti NATO dialogą su Australija, Japonija, Naująja Zelandija ir Pietų Korėja kibernetinėje srityje – tikimasi, kad šis klausimas atsirsdys ir artėjančio NATO viršūnių susitikimo Vilniuje darbotvarkėje.

Parengta pagal Nacionalinio kibernetinio saugumo centro informaciją

Elementorius

Loreta AKELIENĖ
tel. 8 630 66850
el. p. loret@suvalkietis.lt

„Sveikatos banga“ Kalvarijos lopšelyje-darželyje „Žilvitis“

Šie metai Lietuvos sveikatą stiprinančioms mokykloms ypatingi – jos mini savo veiklos 30-metį. Higienos institutas, norėdamas atkreipti visuomenės ir visų mokyklų bendruomenių dėmesį ir tinkamai pažymėti šią sukaktį, inicijuoja trečią nacionalinį renginį „Sveikatą stiprinančių mokyklų banga per Lietuvą 2023“.

Ši „Sveikatos banga“ pasiekė ir Kalvariją. Mat Kalvarijos lopšelis-darželis „Žilvitis“ prisijungė prie šio nacionalinio renginio, kurio tikslas – propaguoti sveikatą stiprinančių mokyklų idėją ir vertybes.

Laikiniai atliekanti direktoriaus funkcijas (sausio mėnesį direktorė Alma Liutkevičienė išėjo iš darbo,

paskelbtas naujas konkursas) direktoriaus pavaduotoja ugdymui Janina Bukevičienė „Suvalkiečiui“ papasakojo, kad darželis, kuris priklauso sveikatą stiprinančių mokyklų tinklui, yra subūręs darbo grupę iš darbuotojų ir vaikų tėvelių, ši grupė ir ėmėsi iniciatyvos balandžio 17–21 dienomis organizuoti Sveikatą stiprinančių mokyklų bangos savaitę.

Pirmadienį vyko eitynės „Esu matomas savo mieste“. Visi 138 lopšelio-darželio vaikučiai su mokytojomis pražygiavo per miestą, nuėjo į centrinę miesto aikštę, aplankė vaikų piešinių parodą „Augu sveikas ir judrus“, veikiančią autobusų stotį, paskui aikštėje pailsėjo, pažaidė.

Antradienį įvyko protų mūšis „Sukam sukam galveles“, kurį vedė visuomenės sveikatos specialistė Alma Černulytė.

Trečiadienį buvo linksmoji šokio ir judesio diena – Kalvarijos savivaldybės gydytoja, darželinuko mama Sigutė Matulevičiūtė-Jodelienė vedė visuotinę rytinę mankštą. Atskirai darbuotojoms ji surengė „kengūros treniruotę“ su „Kango jumps“ batais. Vaikučiai salėje linksmai patrepšėjo, pašoko, pasilinksmino. Vadovaujami šokių vadovės ir vienos darželinukės mamos Loretos Vasikonytės pajudėjo nuotaikingų melodijų ritmu.

Ketvirtadienį buvo saugumo diena „Žinau, kad esu saugus“.

Nuotrauka iš darželio archyvo

Sportas turi tapti gyvenimo dalimi nuo pat mažens.

Darželyje lankėsi Kalvarijos policijos bendruomenės pareigūnė Lina Kalinauskienė su vaikų draugu šuniuku Amsiumi. Vaikams buvo primintos pagrindinės saugaus elgesio taisyklės, atšvaitų svarba, pasikartotos kelių eismo taisyklės, kelio ženklų reikšmės.

Penktadienį vyko savaitės užbaigimo šventė – sporto popietė „Aukime sveiki ir laimingi“. Šią

dieną ypač aktyviai dalyvavo vaikų tėveliai, jie sporto stotelėse organizavo įvairias rungtis.

1993 m. Lietuva buvo priimta į Europos sveikatą stiprinančių mokyklų tinklą. Šiandien Nacionaliniame sveikatą stiprinančių mokyklų tinkle yra 658 mokyklos 59 savivaldybėse ir kasmet jų skaičius auga.

„Suvalkiečio“ informacija

Gimnazistai atnaujinio draugystę su suomiais

Marijampolės Rygiškių Jono gimnazija balandžio pabaigoje sulaukė svečių iš Suomijos. Po ketverių metų pertraukos buvo atnaujinta mokinių mainų programa tarp Kokolos ir Marijampolės.

Svečių vizitas tęsėsi penkias dienas. Pirmą dieną, pasitikus suomių moksleivius Vilniuje, buvo surengta ekskursija po sostinę, po to visi nuvyko į Trakus, vakare Marijampolėje laukė sutikimas šeimose. Kitą dieną moksleiviai iš Kokolos lankėsi Marijampolės savivaldybės administracijoje ir perdavė Kokolos mero sveikinimą marijampoliečiams, o po to visų laukė gidė Vaida, kuri supažindino moksleivius ir mokytojus su mūsų miesto istorija ir įžymybėmis. Diena baigėsi suomių ir lietuvių kultūros vakaru gimnazijoje.

Trečia diena buvo skirta išvykai į Kauną.

Aplankyti Karo ir Lietuvos sveikatos mokslų universiteto muziejai. Ketvirtą dieną visų laukė žygis po Kazlų Rūdos mišką. Gimnazistai iš giminingų miestų ne tik keliavo, bendravo, bet ir įgyvendino projektą „Marijampolės vandens tyrimas“, dirbo Marijampolės kolegijos STEAM laboratorijoje.

Darbinga ir kūrybinga savaitė baigėsi, bet liko užsimezgsios draugystės, išpūdžiai ir prisiminimai. Rudenį marijampoliečių gimnazistų laukia kelionė pas draugus į Kokolą.

Aušra KAPSEVIČIENĖ,
anglų kalbos mokytoja

Meninio skaitymo konkursas „Skambėk, lietuviškas žodi“

Balandžio 20 d. „Ryto“ pagrindinėje mokykloje įvyko Marijampolės savivaldybės pradinė klasių mokinių meninio skaitymo konkursas „Skambėk, lietuviškas žodi“. Sulaukta net 14 skaitovų, kuriuose atlydėjo jų mokytojai. Skaitovai labai stengėsi įtaigiu žodžiu, nuotaika, emocijomis sudominti ir įtikinti klausytojus ir komisiją: Rasitą Janušienę, Nijolę Jarienę ir Ramintą Liubelionienę.

Džiaugiamės mokinių žodžio raiška ir nuoširdumu. Sveikiname nugalėtojus.

1–2 klasių grupėje I vietą laimėjo Skaistė Kryžikaitė (mokytoja Birutė Gustienė, „Ryto“ pagrindinė mokykla), II vietą – Augustas Medelis (mokytoja Lina Čižikienė, „Šaltinio“ progimnazija), III vietą – Rokas Smarodinas (mokytoja Roma Upitienė, Šv. Cecilijos gimnazija).

3–4 klasių grupėje I vietą užėmė Rapolas Mockaitis (mokytoja Kristina Anelauskienė, „Saulės“ pradinė mokykla), II vietą – Kotryna Andriukaitė (mokytoja Violeta Rudienė, „Ryto“ pagr. mokykla), III vietą – Titas Matulevičius (mokytoja Laima Liutkevičiūtė, Sasnavos pagr. mokykla).

Specialiuoju prizu, kurį įsteigė Petro Kriauciūno viešosios bibliotekos vaikų ir jaunimo edukacijos centro vedėja Raminta Liubelionienė, apdovanota Rasa Vokietaitė (mokytoja Rasa Astauskienė, „Šaltinio“ progimnazija).

Visus dalyvius pradžiugino įteikti padėkos raštai, saldžios dovanėlės, „Ryto“ pagrindinės mokyklos keramikų būrelis pagaminti molinukai.

Rūta ALABURDIENĖ

Autorės nuotrauka

Meninio skaitymo konkurso dalyviai.

Susitikome „Šaltinėlyje“

Į svečius, į vaikystės namučius pakvietė sugrįžti buvusius darželio ugdytinius. Ši renginį skyrė Marijampolėi – šių metų Lietuvos jaunimo sostinei.

Buvo smagu matyti savus paa-

gusius ar suaugusius vaikus, kurie pristatė savo įvairią patirtį ir hobių.

Iglė prisiminė naujamečius vaidinimus ir jos atliekamus vaidmenis, taip pat muzikos valandėles. Gal darželyje ir užgimė Iglės svajonė gy-

venimą sieti su muzika... Apie Elžę, kuri darželį paliko prieš 7 metus ir yra talentinga dailininkė (jos kūrybą galima pamatyti Kultūros centre), papasakojo jos grupės mokytoja Aušra. Pristatė nors nelabai kalbi, bet labai talentinga, grojanti net keliais instrumentais Ugnė, kuri ne tik buvo ugdoma mūsų darželyje, bet ir dabar aplanko čia dirbančios mamos Kristinos grupę. Mokytoja Rūta kalbino prieš 10 metų buvusią Montesori grupės ugdytinę Rugilę, kuri gyvenime daug kur save realizuoja: šoka, dainuoja, vaidina. Kas geriau apie savo vaiką gali papasakoti, jeigu ne mama. Mama Edita pristatė tik prieš dvejus metus išėjusią iš darželio Evą, kuri dalyvauja gerai žinomame Marijampolės kultūros centro vaikų ir jaunimo folkloro ansamblyje „Žolynukai“. Mergaitė akompanuoti kanklėmis pasikvietė savo draugę, taip pat mūsų

ugdytinę Vasarę. Abi dabar mokosi trečioje klasėje. Na, o Justas, dabar jau penktokas, pristatė pats. Ir ne tik pristatė, bet ir atsinešė parodyti kelis jam labai svarbius apdovanojimus, pademonstravo kiokušin karatė katos techniką. Taip pat parodė, kaip greitai jis gali surinkti visas Rubiko kubo spalvas (jo rekordas – 12 sekundžių). Dar Justas groja pianinu, plaukioja keturvieta baidare, yra Tarptautinio matematikų konkurso nugalėtojas. Įdomu, kokią Justą, jo gyvenimiškus pasiekimus ir atradimus pamatysime dar po penkerių metų!

Dėkojame visiems, atsiliepusiems į kvietimą, dėkojame ir mūsų draugams, vaikams, pedagogams iš Meno mokyklos, kurie savo instrumentiniais kūriniais ir šokiais nuspalvino mūsų renginį.

Nijolė STADALIENĖ,
direktoriaus pavaduotoja ugdymui

Autorės nuotraukos

Nuotrauka atminčiai su visais lopšelio-darželio „Šaltinėlis“ svečiais.

Justas parodė, kaip greitai gali surinkti visas Rubiko kubo spalvas, pademonstravo ir karatė techniką.

Tinkama mityba padeda tausoti širdį

Šylant orams dažnas pajunta silpnumą, energijos trūkumą, netgi širdies permušimus. Ypač dėl sveikatos turėtų suklusti tie, kurių mityba ir fizinis aktyvumas neatitinka medikų rekomenduojamų normų bei tie, kurie žiemos laikotarpiu sirgo peršalimo ar virusinėmis ligomis.

Pasaulio sveikatos organizacijos duomenimis, širdies ligos kasmet nusineša 17 mln. gyvybių ir tai sudaro trečdalį visų pasaulio žmonių mirčių. Pagal mirčių nuo širdies ir kraujagyslių ligų skaičių Lietuva užima vieną pirmųjų vietų Europoje. Maždaug 54 procentai Lietuvos gyventojų serga ir miršta būtent nuo šių ligų. Šių ligų atsiradimui įtakos turi ne tik bendra gyventojų būklė, bet ir gyvenimo įpročiai, stresas, nuovargis ir netinkama mityba.

Sveikatos srities specialistai tvirtina, kad net 80 % šių ligų galima būtų išvengti pakoregavus gyvenimo būdą ir mitybą. Tačiau Lietuvos gyventojų mitybos tyrimai rodo, kad mūsų valgymo įpročiai yra itin palankūs širdies ir kraujagyslių ligoms plisti. Pavyzdžiui tarpukario Lietuvoje žmonės kur kas rečiau sirgo širdies ir kraujagyslių ligomis, nes valgė labai daug daržovių, kuriose gausu antioksidantų – būtent didelis žalumynų kiekis padėjo išvengti riebalų oksidavimosi. Dabar Lietuvos gyventojai nesuvalgo net minimalios daržovių normos per dieną. Tai reiškia, kad mes negauname ne tik antioksidantų, bet ir kitų vitaminų bei mineralų.

Kas dažniausiai susiduria su širdies negalavimais?

Jaunesniame amžiuje širdies ligos dažniau užklumpa vyrus, tačiau menopauzės metu moterims šių ligų rizika stipriai išauga ir susilygina su vyrais. Dabartinis gyvenimo būdas, streso gausa

„Net iki 80 proc. šių ligų būtų galima išvengti pakoregavus gyvenimo būdą ir mitybą“

daro įtaką tam, kad širdies ligos jaunėja. Anksčiau buvo įprasta, kad išeminė širdies liga ar miokardo infarktas užklumpa pagyvenusio amžiaus žmones, dabar tai dažnai nutinka sulaukus 40-ies ar net 30-ies.

Kokia mityba ir produktai naudingiausi širdžiai?

Plačiai žinoma, jog širdies veiklai itin naudinga Viduržemio jūros dieta, kurios mitybos pagrindą sudaro augalinės kilmės produktai, žuvis, jūros gėrybės, alyvuogių aliejus. Kad ir negyvename Viduržemio regione, tačiau ir savo šalyje turime produktų, kurie teigiamai veikia širdies sveikatą.

Tad jeigu mitybos neišsina taip lengvai sureguliuoti, ją galima papildyti kokybiškais maisto papildais, kurių sudėtyje būtų Viduržemio jūros dietos naudingieji komponentai.

Vienas tokių Jungtinėje Karalystėje sukurtas ir pagamintas CARDIOACE – augalinės kilmės omega-3, česnakų ekstrakto, kofermento Q10, antioksidantų, vitaminų ir mineralų derinys širdžiai. Tai pagal aukštus farmacinės kokybės standartus subalansuotas ir galingas derinys širdies mitybai papildyti. Pakanka tik vienos šio maisto papildito tabletės per dieną.

Labai svarbūs širdžiai ir bendrai sveikatai yra antioksidantai, kurių gausu daržovėse, vaisiuose. Daugelis žino, kad širdį palankiai veikia omega-3 riebiosios rūgštys, tačiau kaip rodo tyrimai, Lietuvos gyventojai nedaug suvalgo riebių žuvų ar kitų šių rūgščių gausių produktų. Kardiologai pataria bent du kartus per savaitę ragauti žuvies patiekalų, o bent kartą – riebios žuvies, pavyzdžiui, lašišos, upėtakio, skumbės. Jei žuvis nemėgstate, kitas puikus omega-3 rūgščių šaltinis yra linų sėmenų aliejus. Kartu su rupia duona, ankštinėmis daržovėmis ir riešutais galime gauti širdies veiklą palaikančio vitamino B1. Nereikėtų pamiršti, kad kraujagyslėms ir širdžiai naudinga daržovė yra česnakas.

Yra žinoma, kad žmogaus organizmas kasdien turėtų gauti bent 40 skirtingų maisto medžiagų. Kadangi sunkiai surasime maisto produktų, savo sudėtyje turinčių tiek daug medžiagų, mityba turi būti kuo įvairesnė.

Sveikatos specialistai pripažįsta, jog nors pacientai ir supranta gyvenimo būdo bei mitybos įtaką sveikatai, tačiau ne visada laikosi numatytų gairių. Greitas gyvenimo tempo, darbe patiriamas stresas, laiko stoka neretai priverčia rūpinimąsi savimi nustumti į šoną, kol išprovokuotos ligos tampa nebe kontroliuojamos. Tokiems žmonėms gydytojai rekomenduoja išmėginti maisto papildus, kurie papildytų reikiamą maistinių medžiagų dienos normą.

Maisto papildai

⚡ RĖMUO
⚡ SKAUSMAS
⚡ SUTRIKĖS VIRŠKINIMAS

Akimirksniu suvaldo rėmenį

Ranigast®
medicinos priemonė

- Rėmuo ir padidėjęs rūgtingumas
- Skrandžio gleivinės apsauga

24 kramtomosios tabletės

leškokite vaistinėse

NAUJIENA - 24 TABLEČIŲ PAKUOTĖ

www.ranigastsos.lt

GERIAUSIA GYNYBA – STIPRUS IMUNITETAS

www.olidetrin.lt

Vitaminas D padeda palaikyti normalią imuninės sistemos veiklą.

Svarbi įvairi ir subalansuota mityba bei sveikas gyvenimo būdas.

ATLANT

DIDŽIAUSIĄ KOLAGENO KIEKĮ TURINTIS PRODUKTAS LIETUVOJE¹

JŪSŲ KREMZLĖMS, KAULAMS, ODAI IR RAUMENIMS

- 12 200 mg KOLAGENO
- 1500 mg GLUKOZAMINO SULFATO
- 12 mg VITAMINO C
- 120 mg KALCIO

- Kolagenas - natūraliai žmogaus organizme sintetinamas baltymas. Šis baltymas yra odos bei sąnarių kremzlių ir kaulų sudedamoji dalis.
- Gliukozaminas – natūralios kilmės aminosacharidas, išgaunamas iš vėžiagyvių. Gliukozaminas yra sąnario kremzlės struktūrinė dalis. Viena pakelėje yra net 1500 mg gliukozamino sulfato.
- Vitaminas C padeda palaikyti normalią kolageno sintezę, o kolagenas užtikrina gerą kremzlių, kaulų, odos funkcionavimą.
- Kalcis reikalingas normaliai kaulų ir dantų būklei palaikyti.

Įsigyti galite vaistinėse, www.biofarmacija.eu arba telefonu +370 671 17538

biofarmacija

¹Lietuvos rinkoje didžiausias kolageno kiekis panašios kategorijos produktuose, remiantis UAB „Softdent“ duomenimis, pagal 2018-2021 metų ataskaitą. **ISPEJIMAI:** nevirsyti nustatytos rekomenduojamos dozės. Maisto papildas neturėtų būti vartojamas kaip maisto pakaitalas. Svarbu įvairi ir subalansuota mityba bei sveikas gyvenimo būdas.

Pagalba sąnariams – judėjimas

Pavasaris pamažu džiugina vis dažniau pasirodanti saule ir kylanti oro temperatūra, tačiau ne visiems pokyčiai yra malonūs. Orų permainos turi įtakos skausmui sąnariuose.

Besikeičiantis atmosferos slėgis didina slėgį sąnariams, o to pasekmė – sąnaryje sunkiau cirkuliuoja sinovinis skystis. Pastarojo vaidmuo sąnariuose labai svarbus: sutepti kremzlę ir neleisti jai dėvėtis. Be to, dėl atmosferos slėgio susidaro spaudimas sąnario viduje, kuris pradeda veikti nervų galūnėles ir šios ima „signalizuoti“ skausmą.

Norint turėti judresnius ir mažiau skausmingus sąnarius bet kokiame amžiuje – judėti būtina. Judėjimas sąnarių maitina. Po žiemos sąnariai būna tarsi sustabarę, todėl aktyvesne veikla reikėtų užsiimti pamažu – pripratinti sąnarius prie apkrovos.

Sąnariams galite padėti ne tik juos mankštinami, bet ir panaudoję šiuolaikines nemedicines priemones. Savo sąnariais papildomai patartina pasirūpinti juos tepant geliu, kuris prasiskverbia per odą ir padeda sutepti sąnarių kremzles, o taip pat sumažina nemalonius skausmo pojūčius, atstato kremzlės funkcijas bei sąnarių veiklai svarbų sinovinį skystį.

Sąnarių skausmui malšinti sukurtas nekenksmingas, nemedicininis gelis „Flexiseq®“. Jis gali būti naudojamas ir vienas, ir

kombinuojamas su kitomis priemonėmis, pavyzdžiui, hialurono injekcijomis.

Jo sudėtyje yra nanostruktūros mikrokapsulės „Sequessome™“, kurias sudaro natūralios, žmogaus organizme esančios molekulės – fosfolipidais. Šios mikrokapsulės prasiskverbia pro žmogaus odą, fosfolipidai patenka į sąnario sinovinį skystį, jungiasi prie jo kremzlės paviršiaus. Taip sumažinama sąnarių paviršių trintis, gerėja jo skysčio kokybė. Po 2–4 dienų naudojimo mažėja skausmas bei sąnario stingimas, o tepant ilgesnį laiką mažėja probleminės kremzlės paviršiuje esantys nelygumai, sąnario funkcija gerėja, mažėja osteoartrito simptomų, lengviau mankštintis ir judėti.

Gelis „Flexiseq®“ kaip veiksmingas ir saugus preparatas yra laimėjęs BVDA (Vokietijos farmacininkų asociacija) inovacijų apdovanojimą. Gelį saugu naudoti su kitais vartojamais vaistais, taip pat ir su receptiniais vaistais nuo uždegimo.

Prieš naudojant „Flexiseq®“ gelį būtina perskaityti informacinį lapelį, o kilius klausimus pasitarti su vaistininku arba gydytoju.

FlexiSEQ gelis sąnariams

- Malšina skausmą ir sustingimą
- Sutepa sąnarių kremzles
- Kliniškai patvirtintas
- Pagaminta pagal „Sequessome™“ technologiją*

*„Flexiseq®“ gelio sudėtyje yra „Sequessome™“ nanostruktūrų – mikrokapsulių kurios prasiskverbia per odą ir minkštuosius audinius iki sąnario kremzlinio paviršiaus ir suformuoja fosfolipidų plėvelę.

Pamiršk apie skausmą –
judėk laisvai!

Aktyvioms dienoms ir patogiams naktims

- TOP DRY SYSTEM

Ypač gerai sugeria, užtikrina sausumą

- ODOUR SYSTEM

Užkerta kelią nemaloniam kvapui

- NORDIC ECOLABEL

Garantuoja tvarumą ir ekologiją

- JOKIO LATEKSO ar balinimo chloru

- AUKŠČIAUSIA KOKYBĖ

100% kvėpuojanti oda ir optimalus komfortas

ABENA®

ABENA Pants Premium

sauskelnės-kelnaitės

ABENA San Premium

įklotai

ABENA Slip Premium

anatominės sauskelnės

ABENA Man

įklotai vyrams

ABRI-SOFT

paklotai

Pagaminta Danijoje

Nuo 2021 m. liepos 1 d., gydytoji nustačius šlapimo ir (arba) išmatų nelaikymą, per mėnesį galima gauti šias kompensuojamas priemones: esant vidutiniam šlapimo nelaikymui – 60 įklotų, kurių sugeriamumas nuo 300 ml; esant sunkiam šlapimo nelaikymui – 60 sauskelnių; esant vien tik išmatų nelaikymui – 45 sauskelnes; jei asmuo turi ir šlapimo, ir išmatų nelaikymą – 90 sauskelnių. Pagal galiojantį Sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) įsakymą, mažas pajamas gaunantiems senatvės pensininkams, negalią turintiems asmenims bei visiems 75 metų ir vyresniems senjorams nebereikia priimti už kompensuojamąsias sauskelnes ir įklotus, nepaisant, kokius išsirenka.

Pavojai tykantys vasarą...

Vaistininkai sako, kad atšilus orams, vis daugiau žmonių į vaistines užsuka ieškodami profilaktinių apsaugos nuo vabzdžių priemonių arba tepalų, skirtų mažinti niežulį šiems jau įgėlus. O mes taip trokštam vasaros vakarus, savaitgalius praleisti gamtoje...

Kas provokuoja odos alergiją?

Kai kurie alergenai yra natūralūs (žiedadulkės, dulkės, gyvūnai), tačiau daugeliu atvejų odos alergiją gali sukelti dirbtinės medžiagos (kosmetika, valymo priemonės, dirbtiniai audiniai, automobilių išmetamosios dujos) arba maistas. Bet kuris iš jų gali išprovokuoti odos alergijai būdingas reakcijas, tokias kaip odos niežulys ir bėrimas.

Niežulys gali plisti į visą kūną ar tik į tam tikrą jo dalį. Jis gali būti šiek tiek dirginantis arba toks stiprus, kad gali trukdyti normaliam darbui ir miegui.

Kraujasiurbiai puolantys mus gamtoje

Kiekvienas esame bent kartą „pabučiuoti“ uodo, tačiau yra ir daugiau vabzdžių, kurie sukelia įkandimus ir palieka bent kelias dienas besitęsianti niežėjimą. Odos niežulys, kurį sukelia vabzdžių įkandimai, paprastai praeina per kelias valandas ar dienas. Svarbu vabzdžių įkandimų nekasyti, nes kasydamiesi plačiau paskleidžiamie vidų patekusias vabzdžio seiles ar nuodus, taip prailgindami gijimą. Labai stipriai kasydami, galime pažeisti odos barjerą ir padidinti žaizdelės supūliavimo tikimybę.

Susilaikyti nuo kasyimo ypač sunku mažiems vaikams. Patartina kirpti vaikų nagus trumpai, kad kasydamiesi mažiau pažeistų odą.

Dilgėlinė

Pasak gydytojų alergologų, dilgėlinė (lot. urticaria) – tai odos liga, kurios metu vystosi įvairaus dydžio bei formos niežtinis bėrimas. Niežulys gali būti ir lengvas, ir itin skausmingas. Pūslelės gali būti įvairaus dydžio, pavienės ar daugybinės, susiliejančios. Dilgėlinė gali būti ūmi, kai simptomai išnyksta per kelias minutes ar valandas bei lėtinė, kai simptomai išlieka kelias savaites, mėnesius ar net metus.

Dilgėlinė – tai liga, kuri remiantis 2012 m. Pasaulio alergijos organizacijos (angl. World Allergy Organisation (WAO)) atliktų tyrimų duomenimis, vienu ar kitu gyvenimo laikotarpiu paveikia apie 20 % žmonių.

Šios alergijos priežastys gali būti pačios įvairiausios, nes dilgėlinė gali pasireikšti dėl kai kurių maisto produktų, vaistų, vabzdžių įgėlimo, latekso gaminių, įkvėpus žiedadulkių, po kontakto su kai kuriais augalais ir pan.

Kaip nugalėti niežulį?

Gydymas priklauso nuo organizmo reakcijos ir nuo sudirgintos odos ploto. Pažeistą odos vietą

reikia nuplauti švariu vandeniu, dezinfekuoti. Svarbu vengti kasy-mosi, siekiant išvengti odos barjero pažeidimo bei antrinės odos infekcijos. Esant išreikštam niežėjimui, gali būti skiriami antihistamininiai vaistai ar vietiniai gliukokortikosteroidai (hormonai).

Pirminiems niežulio simptomams slopinti rekomenduojama rinktis tepamus ant odos antihistamininius vaistus.

Vienas tokių – Frest® gelis. Tai naujas, tepamasis antihistamininis preparatas, naudojamas niežėjimui, susijusiam su dilgėline, dermatozėmis, vabzdžių įkandimais ir lengvu saulės nudegimu bei buitiniais nudegimais, malšinti.

Frest® gelio pagrindinė veiklioji medžiaga yra dimetindeno maleatas, blokuojantis histamino, kurį organizmas išskiria alerginių odos reakcijų metu, veikimą. Antialerginis ir niežulį mažinantis poveikis pasireiškia jau per kelias minutes po užtepimo. Frest® gelis neturi alkoholio, kvapiųjų medžiagų ir dažiklių, tinka tiek suaugusiems, tiek vaikams ir net kūdikiams nuo 1 mėnesio.

Frest® galite įsigyti visose Lietuvos vaistinėse be recepto.

*<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4756797/>

Frest®

Dimetindene maleate

1 mg/g, 30g

Niežuly – išnyk!

Frest® yra vaistas, skirtas gydyti niežulį, susijusį su dermatozėmis, dilgėline, vabzdžių įkandimais ir nudegimu saulėje.

Grindex

Nereceptinis vaistas, 30 g. 1 g gelio yra 1 mg dimetindeno maleato. Terapinės indikacijos. Frest vartojamas niežėjimo, susijusio su dermatozėmis, dilgėline, vabzdžių įkandimais, nudegimais nuo saulės spindulių ir paviršinių odos nudegimų (pirmojo laipsnio) trumpalaikiam malšinimui suaugusiems, paaugliams ir 1 mėnesio bei vyresniems vaikams. Dozavimas ir vartojimo būdas. Suaugusiems, paaugliams ir vaikams Frest gelį reikia tepti plonu sluoksniu ant pažeistos ir niežtinčios odos vietos iki 3 kartų per parą. Kontraindikacijos. Padidėjęs jautrumas veikliajai arba bet kuriai pagalbinei medžiagai. Frest negalima vartoti jaunesniems nei 1 mėnesio vaikams, ypač neišnešiotiems. Specialūs įspėjimai ir atsargumo priemonės. Jeigu pasireiškė labai sunkus niežėjimas arba oda labai pažeista, kartu su lokaliai vartojamu dimetindeno maleatu rekomenduojama skirti gydymą sisteminio poveikio geriamaisiais vaistinėmis preparatais. Vietinis rinkodaros teisės turėtojo atstovas. AB Grindex filialas, Kalvarijų g. 300, LT-08318 Vilnius. Teksto peržiūros data 2022-05-16. Reklamos teksto parengimo data 2023-02-06.

Prašome įdėmiai perskaityti pakuotės lapelį ir vaistą vartoti, kaip nurodyta. Netinkamai vartojamas vaistas gali pakenkti Jūsų sveikatai. Jei simptomai nepaieina ar atsirado šalutinis poveikis, dėl tolesnio vaisto vartojimo būtina pasitarti su gydytoju ar vaistininku. Jeigu įtariate, kad jums pasireiškė šalutinis poveikis, apie jį praneškite savo gydytoji, vaistininkui ar Valstybinei vaistų kontrolės tarnybai prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos el. paštu: nepageidaujamaR@vvkt.lt arba kitais būdais, kaip nurodyta jos interneto svetainėje www.vvkt.lt

Vaistininkė: nelaukite, kol erkės atsibus ir bus pačios aktyviausios

Erkinį encefalitą platinantys parazitai yra išplitę visoje šalyje – tiek kaimo, tiek miesto vietovėse, o pats didžiausias jų aktyvumas fiksuojamas pavasario pabaigoje. Nespėjusieji pasiskiepyti žiemą – tai gali padaryti ištisus metus, pasirinkdami pagreitintą skiepavimo schemą.

„Gintarinės vaistinės“ vaistinė Eglės Navajauskienės teigimu, šaltuoju metų laikotarpiu taikomas įprastinis skiepavimo planas, o jau prasidėjus erkių aktyvumui rekomenduojama skiepytis pagal pagreitintą planą. Abu skiepavimo planai yra vieno-dai veiksmingi ir 99-iems proc. paskiepytųjų apsaugą nuo erkinio encefalito užtikrina 3–5 metams.

„Įprasto skiepavimo schema atrodo taip: pirmas skiepas, tada antras skiepas po vieno–trijų mėnesių, trečiasis jau po pusmečio ar metų, priklausomai nuo gamintojo. Sustiprinamoji dozė įprastai įskiepijama po trejų metų, o vėliau jau reikalinga revakcinacija kas trejus–penkerius metus. Vyresniems nei 60 metų revakcinuotis derėtų kas trejus metus“, – aiškina ji.

Pavasariui įpusėjus ir prasidėjus erkių aktyviajam periodui, rekomenduojama pagreitinta skiepavimo nuo erkinio encefalito schema.

„Skiepijantis pagal šį planą, reikia vieno skiepo, tada po vienos–dviejų savaitių – antrojo, o po 21 dienos arba 5–12 mėn. – trečiojo. Tada jau susiformuoja imunitetas. Ketvirtas pastiprinantis skiepas reikalingas po 12–18 mėn. arba trijų metų, priklausomai nuo gamintojo. Revakcinacija atliekama tokiu pačiu principu kaip ir pasiskiepijus

pagal įprastą planą“, – teigia Eglė Navajauskienė.

Pasak vaistinė, erkinis encefalitas yra rimta liga, kurios pasekmės gali jaustis visą likusį gyvenimą. Jis pasireiškia sunkiu galvos smegenų ar jų dangalų uždegimu, o simptomai neretai būna panašūs į gripo – liga

prasideda staiga, pakyla aukšta temperatūra, gali skaudėti galvą, sąnarius, pečius, kai kuriais atvejais gali pradėti krėsti šaltis, pykinti, prasidėti viduriavimas.

„Įsisiurbus erkei, virusas iš pradžių patenka į kraujotaką ir limfotaką – tada atsiranda požymių, panašių į gripą. Ne-

galavimai paprastai vargina tik apie savaitę, o tada jie išnyksta. Tiems, kurių organizmo gynyba sušlubuoja, prasideda antroji ligos fazė – smegenų dangalų ar netgi smegenų uždegimas, kuris ypač pavojingas ar net mirtinas“, – atkreipia dėmesį ji. Eglė Navajauskienė priduria,

kad gyventojai yra linę skiepytis jau erkei įsisiurbus, jei yra to nepadare anksčiau – geriau jau pasiskiepyti vėliau, nei apskritai to nedaryti.

„Gintarinė vaistinė“ turi platų vaistinių ir skiepų kabinetų tinklą – dėl galimybės pasiskiepyti teiraukitės savo vaistininko.

SKIEPAI NUO ERKINIO ENCEFALITO

SKIEPO KAINA

32⁹⁵ €

SU LOJALUMO KORTELE

29⁹⁵ €

Nuolaida taikoma su GINTARINĖ ir MYLIMIAUSIA kortelėmis

Galima išankstinė registracija internetu

www.gintarine.lt/skiepai

Telefonu: 8 800 10 008

Tinkamas atliekų sutvarkymas: kaip rūšiuoti, kur mesti ir kokios dažniausiai pasitaikančios klaidos

Lietuvoje jau kelis dešimtmečius plečiamas atliekų rūšiavimo konteinerių tinklas ir šiandien galimybė rūšiuoti atliekas lengvai pasiekama bene kiekvienam gyventojui. Gyventojų apklausos rodo, kad vis daugiau gyventojų ištraukia rūšiuojant namuose susidarancias atliekas – „Žaliojo taško“ šiais metais inicijuoto tyrimo rezultatai rodo, kad 50 % gyventojų rūšiuoja visada, dar 37 % pasisakė tą darantys dažniausiai. Tačiau pastebima, kad kol kas trūksta kokybės – ne visi žino, kaip tą reikėtų daryti tinkamai.

„Netinkamai išmestos atliekos gadina viso konteinerio turinį ir apsunkina jų perdirbimą“, – sako A. Burbaitė, „Žaliojo taško“ atstovė.

Rūšiavimas – kiekvienam įkandamas „mokslas“

Atliekų tinkamas išmetimas – išrūšiuojant ir parenkant joms skirtą konteinerį, anot pakuočių atliekų tvarkymo organizacijos „Žaliasis taškas“ marketingo ir komunikacijos vadovės Astos Burbaitės, nėra sudėtingas ir daug žinių reikalaujantis veiksmas.

„Lietuvoje turime labai paprastą konteinerinę atliekų rūšiavimo sistemą, todėl tinkamas atliekų išmetimas tikrai nesukels problemų. Reikia atsiminti, kad į rūšiavimo konteinerius metamos visos produktų, daiktų pakuotės –

stiklo tara, stiklainiai, buteliai, bei jų duženos metamos į stiklo konteinerį, visos lengvosios plastikinės, metalinės, popieriaus pakuotės – į plastiko konteinerį, na o jeigu yra galimybė atskirai išmesti popierių bei kartoną, jo vieta – popieriaus konteinerioje“, – teigia ji.

Anot A. Burbaitės, labai svarbu, kad atliekų rūšiavimas taptų įpročiu ir šios atsakomybės būtų mokomi taip pat ir vaikai. „Vaikai labai imlūs ir greitai mokosi iš suaugusiųjų, tad kviečiu tapti jaunajai kartai pavyzdžiu tinkamai išrūšiuojant ir išmetant atliekas“, – sako A. Burbaitė.

Dažniausiai pasitaikančios rūšiavimo klaidos

Vis tik, rūšiavimo konteineriuose randama ir netinkamų atliekų – tokių, kurios neturėtų būti išmetamos kartu su pakuotėmis. „Dažna klaida – manymas, kad popieriniai rankšluosčiai, nosinaitės, tualetinis popierius yra perdirbami. Deja, tokio popieriaus vieta – mišrių komunalinių atliekų konteinerioje. Lygiai ta pati taisyklė taikoma visoms higienos priemonėms: negalima kartu su pakuotėmis išmesti dantų šepečėlių, skutimosi peiliukų, sauskėlių. Plastiko konteinerioje ne vieta ir įvairiems buityje naudojamiems daiktams. Kita dažna klaida – manymas, kad į stiklo konteinerį galima mesti sudužusius veidrodžius, indus, automobilių ar namų langų stiklus – šios atliekos nėra perdirbamos kartu su stiklo tara ir turėtų būti vežamos į stambių gabaritų atliekų aikštes“, – žiniomis dalinasi Žaliojo taško atstovė.

Labai gaila, kai išmetami tokie daiktai, kurie tikrai galėtų kažkam būti naudingi, o pakuočių konteinerioje tampa tiesiog šiukšlės. „Randame tekstilės gaminių – drabužių, batų, rankinių – o juk šie daiktai išmesti į tekstinės konteinerį ar palikti daiktų dalinimosi vietose galėtų būti vėl reikalingi.

Lygiai taip pat prašome nemesti į konteinerius baldų, naudotų įvairių daiktų, o geriau pamėginti rasti jiems naujus šeimininkus“, – sako A. Burbaitė.

Tinkamas atliekų išrūšiuojimas – tiesiausias kelias į perdirbimą

Dažnai žmonėms kylantis klausimas – kur nukeliauja išrūšiuotos atliekos ir ar tikrai jos paskui tinkamai sutvarkomos. Vis dar gajus mitas, kad atliekų surinkėjai suverčia visų konteinerių turinį į vieną automobilį, tačiau tai – netiesa. Šiuolaikiniai šiukšlių vežimo automobiliai turi dvi ar netgi tris sekcijas, tad skirtingos atliekos verčiamos į skirtingas sekcijas tokiu būdu užtikrinant, kad jos nesusimaišys.

Taip pat dažnai girdimas mitas, kad neįmanoma perdirbti atliekų, kai vienu konteineriu surenkamos skirtingos medžiagos. Lietuvoje į vieną pakuočių atliekų konteinerį metamos tiek plastiko, tiek metalo, o kartais net ir popieriaus atliekos. Tačiau nuogąstauti nereikėtų, nes pakuočių atliekų konteinerių turinys yra dar kartą perrūšiuojamas pasitelkiant pažangius skenerius, atpažįstančius medžiagą, iš kurios pagaminta pakuotė, pasitelkiamas ir žmonių darbas. Tokiu būdu visos pakuotės

yra perrūšiuojamos pagal medžiagas ir perdirbimo galimybes.

Vis tik, ypatingai svarbus vaidmuo atliekų sutvarkymo procese – rūšiuojantys gyventojai. „Sudėtinga būtų užtikrinti tinkamą atliekų sutvarkymą, jeigu žmonės elgtųsi neatsakingai ir visas atliekas mestų į mišrių komunalinių atliekų konteinerius. Mūsų tyrimai, o ir konteinerių turinys rodo, kad vis daugiau gyventojų atliekas rūšiuoja, tačiau vis dar pasitaiko klaidų, o netinkamai išmestos atliekos gadina viso konteinerio turinį ir apsunkina jų perdirbimą“, – sako A. Burbaitė, „Žaliojo taško“ atstovė.

Rūšiavimas yra viena svarbiausių veiklų, kuria kiekvienas galime prisidėti prie aplinkos saugojimo ir taršos Lietuvoje mažinimo. Rūšiuojant atliekas, jos nepatenka į sąvartynus, o yra perdirbamos ar naudojamos energijai išgauti, todėl mažiau teršia mūsų aplinką. Tad kiekvieno mūsų indėlis – labai svarbus.

Budmat.

Venecja

30 | METŲ GARANTIJA

by SSAB Swedish Steel

MODULINĖS STOGO DANGOS

Eldoradas BUTRIMAS

M. Skirgiela dirba informatiku, o laisvalaikio kartu su tėvu, turinčiu dirbtuvėse tekinimo stakles, fronto kariams gamina duslintuvus ginklams. „Kariai per pažįstamus mus patys, be jokių skelbimų susiranda, jiems duslintuvai labai praverčia, nes priešui tada sunku susekti, iš kokios vietos šaudoma“, – pasakojo vaikas.

Bėda ta, kad šaudant duslintuvai nuo karščio gan greitai tampa nebetinkami, o naujų trūksta. „Dėl duslintuvų ir metalinių *pečiukų*, kurių šią žiemą dėl energijos stygiaus visiems labai reikėjo, tėvas atsidūrė ties bankroto riba, nes pinigų neturintiems asmenims jis duslintuvus ir *pečiukus* duodavo nemokamai, o pats nebeturi už ką net medžiagų įsigyti“, – teigė Maksas.

Antrą specialybę universitete studijuojančio vaiko į kariuomenę neima, tačiau okupantams artėjant prie senelių sodybos Zagalcų kaime „kunigaikštis“ ruošėsi su dėde priešintis dviese. Slapta nuo senelių Maksas su mamos broliu Antolijumi prisidarė Molotovo kokteilių, kuriais ketino apmėtyti keliu važiuojančius okupantus, o paskui kanalizacijos vamzdynu sprukti į pamiškę.

Maksas vis dėlto laiku suvokė, jog tai beprasmybė, nes rusai teritoriją stebėjo iš malūnsparnių, o be to, jie perspėjo, kad jei kaime kas nors nužudys jų karį, bus sušaudyti visi gyventojai.

Į 60 km nuo sostinės nutolusius Zagalcus vaikas nusprendė sprukti pirmą karo dieną, išgirdęs prasidėjusių mūšių Kyjivo prieigose aidus. Tuo momentu kyjiviečiai masiškai puolė bėgti iš sostinės: vieni į užsienį, kiti nors į gretimais kaimus, manydami, kad juose bus saugiau.

Iš Kyjivo į Zagalcus, kuriuose gyvena du tūkstančiai žmonių, aplinkiniais keliais pas gimines tuomet sugužėjo keli šimtai pabėgėlių, tačiau jų viltys, kad okupantai nereikšmingo kaimelio nelies, nepasitvirtino.

Rusų kariai nuo pirmos karo dienos įsitvirtino Zagalcų pašonėje esančiame Borodiankos miestelyje. Šis dvylika tūkstančių gyventojų turintis miestelis per okupacijos laikotarpį tapo vienu iš labiausiai sugriautų Ukrainoje.

Borodianka ir Zagalcų kaimas yra įsikūrę skirtingose greitkelio

SPECIALIAI IŠ UKRAINOS „SUVALKIEČIUI“

Kunigaikščiu Skirgaila pramintas kyjivietis ruošė savižudišką pasipriešinimą kaime

26 metų kyjivietį Maksą Skirgielą universiteto bendramoksliai informatikai pirmame kurse praminė kunigaikščiu. Taip vadinti Maksą jie pradėjo po to, kai dėstytojas vaiko paklausė, ar šis nėra kilmingų Lietuvos kunigaikščių palikuonis. M. Skirgiela tiek profesoriui, tiek susitikęs su manimi paaiškino, kad nežino savo genealoginių šaknų, o iš senelio yra girdėjęs tik tiek, kad giminė yra kilusi iš kažkokio neva Skirgailai priklausiusio kaimo Baltarusijos pasienyje.

Autoriaus nuotraukos

Okupantai subombardavo kaimo cerkvę, sveiki liko tik kieme kaboje varpai.

Kovelis–Kyjivas pusėse. Šiuo greitkelio pirmą karo dieną į Kyjivą skubėjo 60 kilometrų nutįsusi Rusijos karinės technikos vilkstinė.

Nepavykus užimti Kyjivo okupantai nusprendė atsitraukti ir dalis jų įsitvirtino Zagalcuose, ėmė plėsti sodybas ir prievartauti moteris. „Kaime likę keliasdešimt asmenų pasakoja, kad čečėnai ir buriatai laužėsi į kiekvieną namą, o vienas iš pirmųjų jų klausimų buvo, ar namuose yra jaunų moterų“, – pasakojo 72 metų Makso senelis Griša Vovk.

– Nežinau, ar tą planą apmėtyti okupantus Molotovo kokteiliais kurti Maksimą paskatino užviręs jo kunigaikštiškas kraujas, paveldėtas iš tėvo, ar kazokiškas iš mamos pusės, bet dėkoju viešpačiui, kad nuo savižudiško ir bereikšmio ketinimo jį sustabdė, – kalbėjo senelė Liudmila Vovk, apkabinusi anūką.

Šį Makso planą seneliai demaskavo tik po mėnesio, kai grįžė iš Slovakijos rado daržę paslėptus „kokteilius“. Į Slovakiją nuo okupantų jie pabėgo pakviesti vieno iš senelės sūnų, Makso dėdės.

Šis prašė tėvus pasilikti net ir po to, kai okupantai iš kaimo buvo išvyti.

„Vyrui sūnus jau buvo ir varuotojo darbą suradęs, bet aš užprotestavau, pasakiau, kad suvėluosim sodinti bulves, ir grįžome“, – pasakojo Liudmila. O parvykusių į kaimą sutuoktinių laukė sukrėtimas: nuo raketų antskrydžių sudegė namas, tvartas, vasarinė virtuvė, vištė ir net šiltnamiai.

„Manėme, kad teks gyventi po žemės pylimu įrengtoje daržovių saugykloje, kurioje slėpėmės kaime sprogstant bomboms, bet netrukus gavome Lenkijos padovanotą vagonėlį ir žiemą neteko šalti“, – pasakojo moteris.

Tokių mažiųjų konteinerinių namelių į kaimą buvo atvežta keliasdešimt – visiems, kas prarado būstą ir grįžo čia gyventi. Namelyje telpa dvi viengulės lovos, spinta, elektrinė viryklė, kriauklė ir valgomasis staliukas.

– Gyventi galima, bet vagonėlis vėsus, nes apšiltintas tik penkių centimetrų stiklo vatos sluoksniu, o dėl prastos vėdinimo sistemos

Maksas Skirgiela nepyksta, kai draugai jį pavadina Lietuvos kunigaikščiu.

sudrėkusius lovos čiužinius tenka kas dvi paras džiovinti, – skundėsi G. Vovk.

– Blogiausia, kad vagonėlis šildomas elektra, o žiemą elektros pas mus nebuvo. Gerai, kad Maksas su tėvu atvykę įrengė metalinę krosnį ir pristatė prieškambarį, tad nešalome, – džiaugėsi Makso senelė.

Kaimą užėmę okupantai kiemuose išrikiavo 34 tankus ir tanketes, iš kurių šaudė į ukrainiečių pozicijas. Rusai vylėsi, kad ukrainiečių artileristai nesirys atsakomiems bombardavimams, kad nesugriautų namų, tačiau to nedarant prieš nebūtų pavykę išvyti.

– Pasikviečiau šventiką, kad ateitų pašventinti sodybos, nes vasarinės virtuvės siena yra apibėgusi kraujais, žmonės sako, kad čia žuvo keli rusų kariai. Nenoriu, kad imtų vaidintis košmarai – kalbėjo Liudmila.

Makso seneliai viliasi, kad gavus valstybės paramą namą pavyks atstatyti, nes išorinės jo sienos liko tvirtos. Pora tikisi atkurti ir savo gyvulių ūkį, nes prieš karą laikė

tris karves, 80 vištų ir pulką žąsų, o paukščių kiaušiniai ir mėsa bei karvės pienas duodavo papildomų pajamų.

– Ta sodyba mus sieja su brangia praeitimi, viską juk statėme taupydami pinigus, kuriuos vyras užsidirbo vadovaudamas karių fermas ir vykdamas į statybas Maskvoje, o aš vadovaudama kaulių fermas, valgyklai ar triūsdoma agronome, – ašarą braukė Makso senelė.

Moteris papasakojo, kad su sutuoktiniu susipažino žemės ūkio technikume ir kartu jie jau pusšimtis metų. Per karą abiem sunegalavo širdys, tačiau viliasi, kad gyvens ir naujame name, ir laisvoje Ukrainoje. „Žinot, aš „kacapų“ niekada nemėgau, nes jie mums kaip svetimkūnis. Jei koks vyras į kaimą parsiveždavo iš armijos rusų, tai nė viena iš jų nesimokė mūsų kalbos ir gėlynų neprižiūrėjo, o vaikystėje už tai, kad mokykloje kalbėjau ukrainietiška, buvau pravardžiuojama višta“, – pasakojo L. Vovk.

Moteris priminė ir šlykščią apgaulę, kokią teko išgyventi jos tėvui, kai per II pasaulinį karą kaip sovietų karys pateko į vokiečių koncentracijos stovyklą. Po karo į konclagerį atėję Kanados pareigūnai siūlė emigruoti į jų šalį, tačiau tėvas patikėjo rusų karininkų vilione, kad tėvynėje bus geriau, kad laukia draugai ir puikus gyvenimas.

Iš tiesų vos grįžęs į gimtinę po trijų dienų tėvas buvo suimtas ir ištremtas į Sibirą, kaip galimai tapęs draugišku Vakarams dėl buvimo koncentracijos stovykloje. Vėliau jam buvo leista grįžti į Ukrainą, tačiau tik į Donecko regioną, kur trūko darbininkų anglies šachtose.

– Ukrainiečius iš Donecko trėmė į Sibirą bei marino per dirbtinai sukeltą badą, o po to prikviatė rusų, kurie nesimokė mūsų kalbos, o 2014 metais panorą jungtis prie Rusijos, todėl būtinai privalome atsiimti savo žemes, negalime jų palikti okupantams, – ryžtingai kalbėjo pensininkė.

Kaime jau atsidarė kelios maisto parduotuvės ir įsisteigė statybinių medžiagų, kurios savininkas pensininkams bei dirbantiems daug ką parduoda skolon.

Sugriauti ir vis dar neveikia paštas, seniūnija, valgykla, mokykla. Pasisekė tik darželinukams, mat viena religinė Vengrijos organizacija atvežė dešimt konteinerių, kuriuos sujungusi įrengė darželį ir net kabinetą pirmokėliams.

„Čia karo pradžioje iš tiesų buvo blogiau nei kad Kyjive, nes sostinėje kelios parduotuvės veikė, o Zagalcuose viskas užsidarė, ir savo ūkio neturėję žmonės verkdamieji pas mano senelius maldauti pieno, kiaušinių ar mėsos, o tie produktai labai greitai baigėsi“, – prisiminė Maksas.

Vaikinas pažadėjo su tėvu padėti seneliams atstatyti sodybą ir viliasi, kad ateityje vėl gers jų karvytės duodamą pieną ir valgys naminius kiaušinius. Dar Maksas pažadėjo, kad bandys aiškintis, iš kur yra kilę jo protėviai, paveldėję Lietuvos kunigaikščio pavardę.

Makso seneliai gyvena konteineriniame namelyje ir viliasi atstatyti sudegusią sodybą bei tvartus.

Liudmila ir Griša su anūku tariaisi, kaip galėtų atstatyti namą.

Gražią popietę Gudeliuose...

Editos ORINIENĖS nuotraukos

Renginio organizatorė ir viena nominančių Ona Šovienė.

Prasmingomis Eglės Brazdžiūnienės eilėmis prasidėjo popietė „Pavasario garsai“. Pirmą kartą mūsų seniūnijos istorijoje už savo veiklas nominuoti ir apdovanoti labiausiai 2022 metais nusipelnę bendruomenės nariai. Kaip sakė renginio sumanytoja ir organizatorė Onutė Šovienė, gerus žmonių darbus akcentuoti būtina, nes jie daug dirba ne tik savo, bet ir kitų labui – ir dažnai lieka neįvertinti.

Pirmoji nominacija – „Metų pagalba“. Ji įteikta žmogui, kuris padeda ir tarnauja žmonėms, kuria mums ir ateities kartoms. Jo dėka išpuoselėtas mūsų miestelis, gražiai sutvarkyta ežero pakrantė, keliai. Jis prisideda prie kultūros klestėjimo ir renginių. Šią nominaciją pelnė Gudelių seniūnijos seniūnas Žydrūnas Krulikas.

Antroji nominacija – „Metų krašto atradimas“ – už Gudelių garšinimą Lietuvoje ir pasaulyje įteikta rašytojui, keliautojui Justinui Navikui, pernai pas mus pristatiusiam savo knygą „Išėiti į horizontą“.

Nominacija „Metų šviesa“ įteikta klebonui Remigijui Maceinai už jo sielos šviesą, mokėjimą bendrauti: jis kiekvienam iš mūsų randa gerą žodį, palaiko džiaugsmą ir bėdoje.

Nominacija „Metų auksinės rankos“ įteikta Vytui Dubickui, nes nėra Gudeliuose nė vieno kampelio, prie kurio nebūtų prisilietusios šio darbštus ir kruopštus žmogaus rankos.

Nominacija „Metų žmogus“ atiteko Petronei Mašalaitienei už jos dvasingumą, supratimą, užuojautą, gyvenimą be pykčio ir pagiežos.

Šeštoji nominacija – „Metų šeima“ – atiteko Zitai ir Vito Sidaravičių šeimai, už dorai užaugintus penkis vaikus, padedančius šalia esantiems kaimynams, draugams, ištiesiančius pagalbos ranką tam, kam jos reikia čia ir dabar.

Septintoji nominacija – „Metų

ūkininkas“. Ji teko Antanui Blaškevičiui – žmogui, kuris moka tvarkingai dirbti savo ūkyje, sumanus, darbštus, puoselėja meilę savo kraštui, padeda su savo technika seniūnijai ir jos gyventojams.

Aštuntąją nominaciją – „Metų neišsenkantis energijos šaltinis“ – Marijampolės savivaldybės vicemeras Artūras Visockis įteikė Gudelių kapelos vadovei Onutei Šovienei už gražias iniciatyvas bei gebėjimą savo darbais sukurti šviesią ir intelektualią kultūrinę aplinką, už entuziazmą ir kūrybiškumą. Artūras Visockis pasidžiaugė bendruomeniškais, draugiškais, gražiai besitvarkančiais Gudelių seniūnijos gyventojais ir linkėjo jiems sėkmės tolimesnėse veiklose.

Nominantams, juos palaikyti atėjusiems artimiesiems, seniūnijos gyventojams bei svečiams gerą nuotaiką dovanojo Marijampolės kultūros centro vokalinis ansamblis „Bravo“ (vadovė Jurgita Stražnickaitė) ir Jonavos rajono Šilų kultūros centro kolektyvas „Šilingė“ (vadovė Rūta Liutkevičienė).

Dėkojame visiems, prie šio renginio prisidėjusiems, jame dalyvavusiems, nes tik būdami vieningi, bendraudami vieni su kitais mes galime padaryti labai daug.

Asta URKIENĖ
Bibliotekininkė

Šio renginio prisiminimui: organizatoriai, svečiai su ansambliu „Bravo“.

PO TURGŲ PASIŽVALGIUS

Pavasari atkuto ir senukas

Visą žiemą vos kvėpsėjęs senasis turgus Marijampolės centre pavasarį atgijo. Prieš Motinos dieną jis tapo netgi labai populiarus. O nuo gėlių gausos net akys raibo.

Marija BURBIENĖ

Mamos vaikai džiugino skintomis ir vazoninėmis gėlėmis, ypač svyrančiomis ir daugiametėmis. Už rožės žiedą prašė 1–2 Eur, lelijos šaką – 4 Eur, narcizų puokštės – po 2–3,5 Eur, svyrančias pelargonijas – 15–20 Eur, surfinijas – 12 Eur, lakišius – 6–7 Eur.

Norintys gyvais žiedais papuošti mamos kapą rinkosi iš dar gausesnį gėlyną. Smulkiažiedžių chrizantemų šakas pardavinėjo po 2 Eur, vienžiedės – po 2,5 Eur. Našlaitės kainavo 0,6–0,8 Eur, serenčiai – 0,7 Eur (stambiažiedžiai – 1,2 Eur), laumakės – 3 Eur, gvazdikėliai ir pelargonijos – 2,5 Eur, krūminiai lakišiai – 2–3 Eur, sanvitalijos – 2–2,5 Eur, sundavilės – 5 Eur, „ledukas“ – 0,8 Eur, šilokai

ir kalocefalai – 2 Eur, medučiai (alisiukai) – 0,7 Eur, petunijos – 1 Eur, begonijos – 3,5 Eur.

Už daugiametes švelniausias rasakilas prašė po 3 Eur, junkius – po 3 Eur, kiečius – po 2,5 Eur, ankstyvuosius bijūnus – po 5 Eur, rododendrus – po 30 Eur.

Tarp gėlių gražiai įsikomponavo ir daržovių daigai. Pomidorus ir paprikas pardavinėjo po 1–1,5 Eur, agurkus – po 2 Eur, poro „siulus“ – po 0,1 Eur, rūgštynių krūmelius – po 2 Eur, petražolių, salotų, čiobrelių, ankstyvųjų kopūstų daigus – po 0,3 Eur.

Ankstų rytmetį su savo gėrybėmis halėje buvo pienininkės. Litras pieno kainavo 1 Eur, kilogramas sūrių – 6 Eur, sviesto – 12 Eur, grietinės – 7 Eur.

Už dešimtį vištų kiaušinių prašė 2,5 Eur.

Autorės nuotraukos

Perspektyviausios karjeros kryptys – kurios atvers daugiausia galimybių ateityje?

Daugybei jaunų žmonių Lietuvoje, kaip ir kasmet, artėja svarbių pasirinkimų metas – abiturientai, jei dar to nepadarė, greitai turės sau atsakyti į klausimus, su kokia sritimi sieti savo ateitį ir ką studijuoti?

Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos Bendrajam priėmimui organizuoti (LAMA BPO) sudaromo populiariausių studijų programų dešimtuko viršūnėse kasmet atsiduria teisės, ekonomikos, vadybos ir kitų socialinių bei humanitarinių sričių studijos. Tuo metu vienomis perspektyviausiomis laikomos informacinių technologijų specialybės lieka užribyje – jų dauguma būsimų studentų nenurodo kaip pirmojo pasirinkimo studijuoti.

Būtent mokslo, technologijų, inžinerijos ir matematikos kryptis pasaulinės edukacijos konsultacijų bendrovės „Crimson Education“ ekspertai išskiria kaip tas, kurios artimiausią dešimtmetį bus pačios svarbiausios, o tuo pačiu ir perspektyviausios.

Švietimo projekto „Nacionalinis IT iššūkis“ atstovas Dominikas Maisiejus sako, kad tokią tendenciją iš dalies lemia tai, kad jauniems žmonėms dažnai trūksta žinių apie technologines ir inžinerines profesijas, karjeros ir savirealizacijos galimybes skaitmenizacijos srityje. Dėl to Lietuva neišnaudoja viso šioje srityje turimo potencialo, o būsimi darbo rinkos dalyviai neatranda pačių

perspektyviausių sričių.

„Jei norime būti konkurencinga technologijų rinka, turinčia inovacijomis ir aukštos vertės paslaugomis, produktais bei darbo vietomis grįstą ekonomiką, turime šias žinias diegti dar mokykloje. „Nacionalinis IT iššūkis“ projekto tikslas – ne tik papildyti bendrojo ugdymo programą suteikiant moksleiviams šandieniniame pasaulyje aktualių žinių ir įgūdžių, bet ir supažindinti su IT sritimi bei jos suteikiamomis karjeros galimybėmis portale www.itissukis.lt. Kartu galimybę ugdyti savo kompetencijas ir atsinaujinti žinias suteikiame ir informacinių technologijų disciplinos mokytojams“, – sako projekto iniciatorės „Telia Global Services Lithuania“

komunikacijos vadovas D. Maisiejus.

Prezidentės Dalios Grybauskaitės globojamame projekte iš viso jau dalyvauja per 750 mokyklų ir 7500 7–9 klasių moksleivių. Jie pamokų metu arba mokydamiesi savarankiškai susipažįsta su programavimo pagrindais ir įvairiomis IT ir inžinerijos srities temomis. Gegužės 18 d. moksleivių laukia Nacionalinis IT testas, kurio metu bus išaiškinti 20 pažangiausių „Nacionalinio IT iššūkio“ projekto dalyvių. Jie individualių pamokų metu įgis praktinių programavimo įgūdžių, bus pakviesti apsilankyti „Telia Global Services Lithuania“ biure ir bus apdovanoti specialiais prizais.

Projekto mokymo medžiagos tu-

rinį padėjusios parengti akademijos „CodeAcademy“ projekto vadovas Gediminas Petronis sako, kad programavimo įgūdžiai šiandien tampa raktu į patraukliausias darbo vietas. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) vertinimu, per artimiausią dešimtmetį technologijos visame pasaulyje gali transformuoti apie 1,1 mlrd. darbų. Pasak G. Petronio, tai reiškia, kad apie technologines kompetencijas turi galvoti net ir tie specialistai, kurių darbas nėra tiesiogiai susijęs su technologijomis.

„Ateityje pažangių technologijų svarba tik didės, o didžiųjų duomenų analitikos, dirbtinio intelekto sprendimai ir juos įgalinančios kompiuterinės sistemos bus kritiškai svarbios sprendžiant tokius iššūkius, kaip klimato kaita ar kylančios visuomenės sveikatos krizės. Kartu ir toliau didės šias sritis išmanančių specialistų paklausa“, – įsitikinęs G. Petronis.

„Nacionaliniame IT iššūkyje“ 7–9 klasių moksleiviai gali registruotis ir mokytis iki gegužės 18 d. tinklapyje www.itissukis.lt. Užs. 579.

SPORTAS

„MKML-Mantinga“ čempionų titulas – Birštono SC komandai

Praūžė Marijampolės krepšinio mėgėjų lygos („MKML-Mantinga“) baigiamasis sezono finalinis turas – „MKML-Mantinga“ krepšinio savaitgalis – 2023“. Geriausi iš geriausių 700 dalyvių per 3 dienas sužaidė 16 varžybų. Jas vainikavo didysis „MKML-Mantinga“ A diviziono TOP 8 finalas.

„MKML-Mantinga“ čempionais tapo Birštono SC krepšininkai, finale po dramatiškos kovos nukovę Marijampolės „Veteranus“ 89:86.

Birštono ekipos vyriausiasis treneris Aurimas Liuiza į spaudos konferenciją atėjo permirkęs iki paskutinio siūlo ir beveik praradęs balsą, bet kartu su rezultatyviausiu savo žaidėju Dominyku Jurgelioniu išsamiai papasakojo ir apie žaidimą, ir apie visas emocijas.

Krepšinio klubo „Veteranai“ treneris ir vadovas Povilas Aneleuskas po pralaimėto finalo, suprantama, nebuvo geriausios nuotaikos, bet ir pats sakė, kad tai laikina – antrąją vietą reikia taip pat vertinti ir atsšvesti.

„MKML-Mantinga“ čem-

pionate trečiąją vietą užėmė Marijampolės „Išvien“ komanda, mažajame finale palaužusi „Gudelių seniūniją“ 110:78.

Per „MKML-Mantinga“ B diviziono lemiamas rungtynes Marijampolės derbyje „Simedva“ dramatiškoje kovoje nugalėjo „Maristą“ 97:96.

„Krepšinio savaitgalio – 2023“ trečiąją dieną pradėjo „Mantinga-Vaikų lygos“ komandos, sužaidusios dvi lemiamas rungtynes.

Pirmieji dėl čempionų titulo 2009–2010 m. gimusiųjų amžiaus grupėje susikovė „Alytaus KA-Rolito“ ir Prienų KKSC jaunieji krepšininkai. Mačas geriau susiklostė Dzūkijos sostinės atstovams, kurie ir šventė pergalę rezultatu 57:47.

Jaunujų krepšininkų kovomis sekmadienį baigėsi 2007–2008 m. gimusių jaunuolių rungtynės dėl bronzos medalių tarp Vilniaus KM ir Lazdijų SC komandų. Dzūkai ir šį kartą rimtai susikovė su varžovais, tačiau pergalę rezultatu 42:36 vis dėlto atiteko vilniečiams.

Važiavo pasiimti aukso

Šilutėje paaikškėjo Lietuvos moksleivių krepšinio lygos (LMKL)

jaunučių U16 vaikinių B diviziono nugalėtojai. Čempionais tapo Kęstučio Juozaičio treniruojami jaunieji Marijampolės SC krepšininkai. Didžiajame finale Marijampolės SC–„Eurostandard“ 119:98 įveikė Panevėžio SC krepšininkus. Mūsų komandoje rezultatyviausiai sužaidė Gabrielius Bubnys, pelnęs net 35 taškus. 20 taškų pridėjo Lukas Dėdelis, po 14 – Lukas Juodėnas ir Majus Vosylius.

Besiruošdami į šias finalo varžbas Marijampolės SC krepšininkai lyg žinodami sakė – „važiuojame pasiimti aukso“.

Į šio diviziono finalinį etapą prasišlovė Kėdainių SC–„Pikenroll“,

Čempionai su savo treneriais Kęstutiu Juozaičiu ir Modestu Rusevičiumi.

Panevėžio SC, Marijampolės SC–„Eurostandard“ ir aikštelės šeimininkai „Šilutė“.

Bėgikai varžėsi Druskininkuose

Sporto renginyje „RASA Druskininkų maratonas“ tris prizines vietas iškovojo marijampoliečiai. Linas Diraitis tapo 5 km distancijos nugalėtoju, Darius Petkevičius startavo du kartus: 5 km nuotolyje finišavo trečias, o 10 km – buvo antras, moterų įskaitytoje Daiva Bielevičiūtė 5 km distancijoje iškovojo 3-ąją vietą.

„Sūduva B“ nugalėjo Šilutėje

„Sūduvos“ dubleriai per LFF

II lygos 6 turo rungtynes išvykoje nugalėjo „Šilutę“ 1:0 (0:0). Vienintelį rungtynių įvartį marijampoliečiai pelnė 84 min., kai po kampinio ir Kasparo Kriščiūno perdavimo kamuolį į vartus pasiuntė Elingas Jonavičius.

Po šios pergalės „Sūduvos B“ surinktų taškų skaičius išaugo iki 10, o komanda pakilo į 6 vietą.

Kazlų Rūdos tinklinio pirmenybės laimėjo Marijampolės „Top Sport“

Finišavo Kazlų Rūdos 4x4 atvirų tinklinio pirmenybių sezonas. Tarp dešimties prie starto linijos stojusių sezono pradžioje komandų, geriausiai jis susiklostė Marijampolės „Top Sport“ ekipai. Suvalkijos sostinės komanda kaip pradėjo sezoną nepatirdama nė vieno pralaimėto seto, taip jį ir baigė. Finale dėl Didžiosios taurės marijampoliečiai 3:0 nukarūnavo praėjusio sezono lyderius Vilkaiviškio miesto TK tinklininkus ir tapo čempionais.

Kovoje dėl trečios vietos Kauno r. „Ežerietis“ 3:1 įveikė Marijampolės „Ark Ace“ komandą.

„Suvalkiečio“ informacija

Klaidos vairuojant tapo avarijų priežastimi

Marijampolės apskrities VPK pareigūnai pirmadienį registravo pranešimus apie įskaitinius eismo įvykius.

Pirmadienį, apie 17.50 val., Vilkaviškio rajono Mažųjų Būdžių kaime, kelyje Marijampolė–Kybartai–Kaliningradas, lengvasis automobilis „Audi A3“, kurį vairavo šešiasdešimtmetis, sukdamas į kairę, nepraėjo pagrindiniu keliu važiuojusio automobilio „Peugeot 208“. Prie šios mašinos vairo sėdėjo 23 metų vairuotoja. Transporto priemonės susidūrė. Nuo smūgio „Audi“ dar kliudė Rimgaudo gatvėje, sankryžoje prie „Stop“ juostos, stovėjusį automobilį „Opel Zafira“, vairuojamą 82 metų gyventoją.

Per avariją nukentėjo „Audi A3“ ir automobilio „Peugeot 208“ vairuotojai, kurie pristatyti į Vilkaviškio ligoninės Priėmimo ir skubios pagalbos skyrių. Po medikų apžiūros abu išleisti į namus gydytis ambulatoriškai.

Visi vairuotojai buvo blaivūs.

Tą pačią dieną, apie 22 val., Šakių rajono Gotlybiškių kaimo Tilto gatvėje trisdešimtmetis vietos gyventojas motoriniu dviračiu

SMULKIAU APIE ĮVYKIUS

važiuodamas prieš eismą susidūrė su elektriniu paspirtuku „Scooter“. Juo važiojo 37 metų vyras. Nukentėjusieji kreipėsi į Šakių ligoninę. Po medikų apžiūros asmenys išleisti į namus gydytis ambulatoriškai.

Pirminiais duomenimis, motorinio dviračio vairuotojas važiojo prieš eismą, nesitikėdamas, kad gali būti kitų eismo dalyvių.

Sekmadienį, apie 15.20 val., Šakių rajone, rajoniniame kelyje Išdagai–Naudžiai–Valakbūdis tiesiame žvyrkelio ruože nuo kelio nuvažiojo ir apvirto automobilis „Peugeot 207“. Nukentėjo trys žmonės: 19 metų vairuotoja, 26-erių ir 49-erių keleivės.

Žemaitės gatvės gyventojų ramybę drumsčia benamiai

Marijampolėje, Žemaitės gatvėje, prie negyvenamojo namo esančiuose apleistuose sandėliukuose įsikūrę benamiai drumsčia ramybę. Per pastarąsias tris savaites jau antrą kartą pranešta apie gaisrą šioje vietoje.

Pirmadienį per pietus Žemaitės gatvėje pro šalį ėjęs marijampolietis prie apleistų sandėliukų pamatė

rūkstančius dūmus. Praeiviai iš sandėliuko ištraukė įmigusių benamių, kurio drabužiai jau buvo pradėję smilkėti.

Į Žemaitės gatvę atskubėjo ugniagesiai, medikai.

Benamis apžiūrėtas ir išvežtas į ligoninę. Manoma, kad jis girtas rūkė, užmigo ir sukėlė gaisrą.

Užgesinti aplink besimėtę rūkstantys skudurai.

Įtariama, kad viename iš sandėliukų įsikūręs 35 metų benamis gaisrą Žemaitės gatvėje sukelia jau antrą kartą. Prieš tris savaites jis ant gyvenamojo namo laiptų vėlai vakare buvo susikūręs laužą, nuo kurio pradėjo degti durys. Dūmus tasyk pamatė ir ugniagesius iškvietė taip pat praeivis.

Policija sustabdė girtus vairuotojus

Savaitgalį patruliavę Marijampolės apskrities VPK Kelių policijos skyriaus pareigūnai nutraukė trijų neblaivių vairuotojų keliones.

Pirmasis policijai įkliuvo ankstų šeštadienio rytą. Kelios minutės po šeštos pareigūnai Marijampolėje, Jono Dailidės gatvėje, patikrino automobilio „Ford Focus“ vairuotoją. 28 metų marijampolietis buvo neblaivus. Alkoholio matuoklis jo kraujyje užfiksavo 1,93 prom. alkoholio. Tai prilygsta vidutiniam girtumui. Automobilis išgabentas į saugojimo aikštelę.

Tos pačios dienos vakarą, prieš 21 val., Marijampolės savivaldybės Netičkampio kaimo Statybininkų 1-ojoje gatvėje sustabdytas automobilį BMW vairavęs stipriai girtas vietos gyventojas. 38 metų vyras „įpūtė“ 2,89 prom. Kelionę teko baigti.

Sekmadienį, apie 2 val., Šakių rajone Šilgalių kaime, automobilį „Rover 25“ vairavusi neblaivi vietos

gyventoja nuvažiojo nuo važiuojamosios kelio dalies. Paaikškėjo, kad dvidešimtmetė neturi teisės vairuoti. Vairuotojai nustatytas vidutinis girtumas – 1,55 prom.

Gaisrai kyla miškuose

Ugniagesiai sako, kad miškuose šiuo metu pakankamai sausa ir registruoja pranešimus apie gaisrus.

Pirmadienio vakarą Kazlų Rūdos savivaldybės Lietuvos Partizanų gatvėje šunį vedžiojęs gyventojas pastebėjo rūkstančią miško paklotę. Vietovė yra toliau nuo kelio. Apie gaisrą gyventojas pranešė Bendruoju pagalbos telefonu. Gaisro gesinti atskubėjo ugniagesiai. 10 a plote degė miško paklotė, ugnis buvo apėmusi medžius. Laimė, gaisras laiku buvo pastebėtas ir užgesintas.

Tą pačią dieną, po šešiolikto valandos, Kalvarijos savivaldybės Kampinių kaimo Birutės gatvėje gyventojai pastebėjo gaisrą. Jie pranešė, kad dega pušynas, šalia yra namai. 0,5 ha plote, kur degė žolė, pastebėtas pievoje nualpęs pilietis. Spėjama, kad jis bandė gesinti gaisrą.

Žmogui, kol atvyko medikai, teikta pirmoji pagalba. Jis išvežtas į ligoninę.

Pasak ugniagesių, gaisrus šiuo atveju galėjo sukelti pašalinis įneštas ugnies šaltinis. Tokie gaisrai, ypač arti miškų, kur auga pušėlės, sausa, dūrpėta žemė, greitai plinta.

Buteliukus su narkotikais slėpė vaistinėleje

Marijampolės apskrities VPK pareigūnai registravo nusikalstamas veikas, susijusias su narkotinėmis ir psichotropinėmis medžiagomis.

Savaitgalį Marijampolėje, Geležinkelio gatvėje, patruliai patikrinti

sustabdė automobilį „Citroen C4“. Jį vairavo 22 metų marijampolietis. Apžiūrėdami automobilį pareigūnai daiktadėžėje buvusioje metalinėje dėžutėje rado kanapių. Pradėtas ikiteisminis tyrimas.

Šeštadienį Kalvarijos savivaldybėje, kelyje Kalvarija–Graziškiai–Vištytis, patruliavę pareigūnai sustabdė automobilį „Audi A3“. Jį vairavo 27 metų vyras. Kartu su juo vyko devyniolikmetis keleivis. Patruliai po automobilio priekine sėdyne rado vaistinėle. Joje buvo 12 nedidelių plastikinių buteliukų su skysčiu. Policija įtarė, kad tai gali būti skystis su narkotinėmis medžiagomis. Buteliukų turinį šiuo metu tiria ekspertai.

Vyrai smurtavo prieš moteris ir vyrus, moteris – prieš vyrus

Tradiciškai policijos įvykių suvestinėse pirmauja pranešimai apie smurtą.

Vėlų šeštadienio vakarą Kalvarijos savivaldybės Jurgežerių kaimo Stovyklos gatvėje esančioje poilsiavietėje tarp ir 55 ir 54 metų sutuoktinių kilo konfliktas. Asmenys buvo gerokai girti, tad konfliktas peraugo į smurtą. Buvo iškviesta policija. Vyras sulaikytas ir uždarytas į areštinę.

Sekmadienį, tiksliai nenustatytu laiku, Marijampolėje, Antakalnio gatvės namo kieme, kilus konfliktui, susimušė du vyrai.

Pirmadienio vakarą Kalvarijos savivaldybės Sangrūdų kaimo Mokyklos gatvėje esančiuose namuose neblaivus 66 metų vyras smurtavo prieš moterį. Įtariamasis sulaikytas ir pristatytas į ilgalaikio sulaikymo patalpą.

Marijampolėje, Uosupio g., namuose kilus konfliktui trisdešimtmetė moteris smurtavo prieš bendraamžį vyrą, kuris buvo neblaivus.

„Suvalkiečio“ informacija

Marijampolės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos nuotrauka

Apleistuose sandėliukuose prieglobstį randa benamiai.

Paminėsime šviesią asmenybę

Gegužės 13 d., šeštadienį, Kybartų kultūros centras ir Pasaulio kybartiečių draugija kviečia kraštiečius į Kybartų krašto istorijos metraštininko Albino Vaitkevičiaus gimimo 95-mečio šventę. Renginys „Žmogus, gyvenęs karališkai“ prasidės 13 val. Algimanto Kezio galerijoje Kybartuose (J. Basanavičiaus g. 33).

...Laikas negailestingas: jau prabėgo 13 metų nuo pirmo Kybartų herbo Angelu paženklintos Albino monografijos „Kybartai. Lieponos–Širvintos *parubežės* vietovaldų istorinė apybraiža“ pasirodymo. Per ketverius intensyvaus darbo metus A. Vaitkevičiaus surinkti Kybartų gyvavimo duomenys vos tilpo į 335 puslapių istorinę apybraižą „Kybartai“, apimančią laikotarpį nuo karalienės Bonos valdymo laikų (XVI a. pab.) iki mūsų dienų – su joje užfiksuotomis Kybartais įvardytų vietovaldų istorinėmis atmenomis, ten veikusių valstybinių, privačių ir visuomeninių organizacijų veiklos apžvalga. Visi istoriniai faktai Albino kruopščiai buvo rinkti Mokslų akademijos bibliotekoje, aptikti Lietuvos centriname valstybės ir Marijampolės apskrities archyvuose, pasitelkta kita kraštotyrinė medžiaga, taip pat surinkti faktai iš oficialių valstybės dokumentų leidinių, enciklopedijų ir periodikos. Medžiaga buvo iliustruota 250 istorinių nuotraukų. Jų kolekcijų kartotekose rasta nedaug, todėl leidinio rengėjui labai pravertė atvirukai, leisti prieš Pirmąjį pasaulinį karą Eitkūnuose, keli tarpukario albumai ir PKD narių darytos nuotraukos. Albinas Vaitkevičius tada neabejojo, kad kybartiečiai dar turi sukaupę autentiškų nuotraukų šeimų albumuose, tik aptikti jas jam jau buvę per

sunku. Save vadindamas krapštuku, „knibčiumi“, o ne profesionaliu istoriku, Albinas pateikė tik šaltiniais paremtus faktus, aprašydamas juos, anot jo, „telegrafiniu stiliumi“, kiek šilčiau įterpdamas vieną kitą savo vaikystės ar paauglystės atsiminimą... Juk iš Kybartų siekti mokslo aukštumų 1948 m. jis išvyko į Kauną, vėliau gyveno Vilniuje.

„Tik po daugybės metų, prabėgusių toli nuo Kybartų, jau išėjęs į pensiją ir palaidojęs pirmąją savo žmoną, gal apie 2000-uosius pasijutau apimtas kažkokios nostalgijos, matyt, senatvinės. Ėmiau jausti, kad tie Kybartai tampa tarsi „mano“.

Kraštotyros entuziastai iš Vilniaus: Albinas Vaitkevičius, šios publikacijos autorė ir Leonas Narbutis Suvalkijoje (2013 m.).

Nuėjau į Mokslų akademijos biblioteką kitokiais reikalais, ir kilo mintis pasidomėti Sūduva, pasižiūrėti, kas ir kaip apie ją rašoma. Likau pritrenktas Šakių apskrities kraštotyrininkų darbų darbėliu... Tada ėmiau ieškoti Vilkaviškio apskrities aprašymų ir, nepatikėsite, išskyrus a. a. Albino Sakalausko knygelę „Mano Kybartai“, nieko stambesnio daugiau neradau, – dalijosi savo nuostaba Albinas 2012 m. – Gimtųjų vietų kultūriniais, kraštotyriniais tyrinėjimais 3 ar 5 kartus visus mus lenkia šakiečiai. Mėginau pasižiūrėti į Kalvarijos apskritį, Lazdijus – irgi nieko... Tada ir pamąčiau: jei dar jaučiu savo gimtosioms

vietoms šokią tokią trauką, tai gal ir aš galėčiau šį bei tą nuveikti“, – taip apie savo pirmosios knygos ištakas yra pasakojęs A. Vaitkevičius.

2019 m. buvo išleistas ir antras autoriaus dar spėtas papildyti knygos leidimas – pirmojo egzemplioriai jau seniai išplatinti ar išdovanoti pasklido po visą Lietuvą ir pasaulį...

2007 m. buvo įgyvendintas antras A. Vaitkevičiaus sumanymas – Pasaulio kybartiečių draugija savo veiklos 10-metį paminėjo išleisdama biografinį žinyną „Kybartų krašto žmonės“. Albino 95-mečio popietėje tikimės galėsia pristatyti šio žinyno pataisytą ir papildytą antrąjį leidimą.

Albinui 2022 m. sausį išėjus Amžinybėn ir amžinojo poilsio atgulus Virbalio kapinėse, jo meilės Kybartams įkvėptiems darbams tapus savotišku „šventraščiu“, ėmė dygti savitų jo „įpėdinių“, naujų autorių, kuriančių beletrizuotus, žaismingo siužeto spalvotais piešiniais iliustruotus pasakojimus. Taip šiandien jaunąją skaitytojų kartą bandoma supažindinti su painoka, užtat magiška Kybartų istorija. Kybartietės pedagogės Nijolė Černauskienė ir Ilona Mikalainienė sukūrė, o JAV gyvenantis Marius Vilemaitis finansavo ir išleido apysaką vaikams „Atostogos Kybartuose“ („Pirmasis pasivaikščiojimas“ – 2021 m., „Antrasis pasivaikščiojimas“ – 2022 m.). Jei ne šiemet, tai tikrai kitamet sulauksime naujos žavios staigmenos, kurią ne tik mūsų kraštui, bet ir visos Lietuvos vaikams žada dovanoti Vilniaus kybartietė Diana Vaičiūtė-Lekevičienė, patekusi tarp Labdaros ir paramos fondo „Švieskime vaikus“ 2022 m. nacionalinio

vaikų literatūros konkurso nugalėtojų. Kas žino, kiek dar staigmenų apie Sūduvos pasienio perlą – Kybartus – subrandins ateities kartos?

Apie visa tai ir „pasirokuosime“ (kaip mėgdavo šypsodamasis sakyti mūsų Albinas) Kybartuose. Beje, su garsiuoju išeivijos fotografu Algimantu Keziu jis sėdėjo viename suole pradžios mokykloje... Prisiminsime ir tuos Albino bendramokslius, kurių veikla taip pat itin reikšminga Kybartams. Tai garsus chorvedys, vėliau marijampolietis, Kybartų mišraus choro 1957 m. įkūrėjas Stasys Sinkevičius, prieš pat Lietuvos Atgimimą suklestėjusio humoristinio mėgėjų teatro – „agitbrigadų“ – Vilkaviškio krašte puoselėtoja Vanda Dapševičienė-Leimontienė, respublikinių gėlių parodų sovietmečiu rengėja, biologijos mokslų dr. Rimantė Kelpšaitė, Kybartų A. Neviškio cerkvės pirmojo pokario šventiko sūnus Vladas Majauskas, ilgametis Pasaulio kybartiečių draugijos narys, Vilniaus inžinerinio universiteto pedagogas geodezininkas Albinas Žalnierukas, Pasaulio garbės kybartietis, anglų kalbos mokytojas ir poetas, gyvenantis Marijampolėje, Jeronimas Salčiūnas, lietuvių išeivijos kultūros ir sporto žurnalistas Edvardas Šulaitis, dar gyvenantis JAV...

Taigi nuoširdžiai kviečiame Sūduvos kraštotyros entuziastus susitikti Kybartuose: būsite nustebinti programos rengėjų siurprizų, susildyti vilniečio Andriaus Pleškūno smuiko garsų, o svarbiausia – karališkai paminėję paprastą ir kuklią, tačiau nuveiktais darbais nepaprastą asmenybę.

Violeta MICKEVIČIŪTĖ-URBIENĖ

Kviečia Paežerių dvaras – ir ne tik

Vilkaviškio krašto muziejus paminėjo įkūrimo 60-metį. 1963 m. kovo 24 d. vykusio kraštotyros konferencija ir paroda žymėjo muziejaus veiklos pradžią.

Apie viską galite sužinoti 18-koje šiai progai skirtų stendų: dokumentinė fotomedžiaga primena pirmuosius kraštotyrininkus, eksponatų rinkimo ekspedicijas. Stenduose – ir pirmųjų vertingų eksponatų nuotraukos.

Per 60 metų muziejaus fonduose sukaupta 224 tūkstančių eksponatų, čia įvyko daugybė gražių ir prasmingų renginių, susiformavo tradicijos. Nuotraukose galima pamatyti muziejaus bičiulius, čia dirbusius žmones ir jų renginius: kraštiečių ir sūduvių amatų šventes, knygnešių, savanorių, tremties ir rezistencijos, krašto žymių žmonių jubiliejų minėjimus,

muziejinių vedamus edukacinius renginius. Iš nuotraukų žvelgia daugybė žmonių, nes muziejus įkurtas ir gyvavo dėl daugybės entuziastų darbo, kaupiant ir saugant krašto istoriją ir žmonių gyvenimą liudijančius eksponatus, vykdant kraštotyrinę ir edukacinę veiklą.

„Atvykite į Paežerių dvarą – susipažinsite su jubiliejine paroda, muziejinėmis vertybėmis, pasidžiaugsite pavasariškai atgimstančiu dvaru“, – kviečia šeiminingai. Vasaros šokiadieniais dirbama 9–17 val., šeštadienį 10–18 val., sekmadienį 11–16 val.

Gegužę laukia ir kiti muziejai, vėl organizuojama Pasaulinė muziejų naktis. Jos data – gegužės 13-oji, kai kas lauks diena anksčiau ar vėliau. Domėkitės!

„Suvalkiečio“ informacija

PARDUODA

Namą su 28 a sklypu Geležinkelio g. 100, Marijampolėje. Tel. 8 614 58249. Uzs. 517.

2 kambarių butą Kaune, Dainavoje, Partizanų g. (uždaras kiamas, 67 000 Eur). Tel. +370 632 84822. Uzs. 585.

Namą Kalvarijoje su 12 arų žemės sklypu (kaina 32 000 Eur). Tel. 8 618 30383. Uzs. 584.

Sodo kultivatorių su agregatais, lengvojo automobilio priekabą. Tel. 8 614 42865. Uzs. 465.

44 vnt. (25,4 kv. m) CEDRAL-C32 dailylenčių (spalva žemės oranžinė arba raudonų plytų). Priedo – apie 10 kv. m įvairaus ilgio nuopjovų. Tel. 8 698 35957. Uzs. 506.

Naudotą rotacinę šienapjovę „Samasz“ (darbinis plotis 1,65 m, kaina derinama 600 Eur). Tel. +370 615 65722. Uzs. 587.

Įvairių rūšių skaldytas malkas, Veža įvairiais kiekiais. Tel. 8 616 02973. Uzs. 426.

Įvairias malkas, skaldytas, supjautas ir nepjautas, mišrias stambias atraižas ir smulkias – prakuroms. Tel.: 8 642 55133, 8 681 21353, 8 643 71094. Uzs. 168.

Skaldytas beržo, alksnio malkas, stambias, mišrias supjautas ir nepjautas atraižas, smulkias – prakuroms. Tel.: 8 681 21353, 8 642 53133, 8 643 71094. Uzs. 167.

Nuolat – statybinių medieną, atraižas malkoms. Pjauna pagal užsakymą. Atveža. Tel. 8 686 88154. Uzs. 290.

Stambias pjautas ir nepjautas atraižas; pjautas, kirstas skroblo, beržo, alksnio malkas. Atveža. Tel. 8 636 12593. Uzs. 495.

Malkas, atraižas, plautas akmens anglis, granulines anglis, durpių ir medžių briketus, medžio granulės. Atveža. Tel.: +370 687 41274, 8 699 92406. Uzs. 19.

Malkas – skaldytos, kaladėmis, rąsteliais. Veža įvairiais kiekiais. Tel. 8 615 69548. Uzs. 427.

Atraižas pakais ir supjautas. Įvairias malkas rąstais, supjautas, sukaptas. Tel. 8 675 03772. Uzs. 494.

Malkas – rąstais, supjautas, sukaptas ir stambias, sausas supjautas ir pakais atraižas. Tel.: (8 343) 30027, 8 637 59441. Uzs. 496.

Atraižas pakais ir pjautas; malkas rąstais, sukaptas ir kaladėmis. Pristatymas nemokamas. Tel. 8 637 61121. Uzs. 497.

Įvairiais kiekiais – įvairių rūšių malkas. Padeda sunėsti. Tel. 8 699 59135. Uzs. 497.

Skaldytas beržo, alksnio malkas, alksnio supjautas ir nesupjautas atraižas, pjuvenas didmaisiais. Tel. 8 699 40234. Uzs. 76.

Malkas rąsteliais ir skaldytas, atraižas pakais ir supjautas, pjuvenas didmaisiais. Tel. 8 602 09301. Uzs. 79.

Beržo, alksnio, uosio malkas rąsteliais ir skaldytas. Atraižas pakais ir supjautas. Drožles. Tel. 8 690 27280. Uzs. 80.

Skaldytas beržo, juodalksnio malkas. Malkas rąsteliais. Atraižas. Tel. 8 610 45504. Uzs. 77.

Skaldytas alksnio, beržo malkas. Atraižas. Drožles didmaisiais. Tel. 8 609 73915. Uzs. 81.

Žieminius kviečius. Tel. 8 658 92099. Uzs. 516.

VIŠČIUKUS. Priimami užsakymai AB Vilniaus paukštyno mėsiniams broileriniams vienadieniams ir paaugintiems viščiukams įsigyti. Tel. 8 611 51770. Alvit. Uzs. 429.

VIŠTAITES. 5–6 mėn. įvairių spalvų pradedančias dėti, vakcinuotas dedekles vištaites. Pristato. Tel. 8 611 51770. Uzs. 430.

KALAKUČIUKAI

Priima užsakymus 2–4 savaitių BIG-6 kalakučiukams įsigyti. Tel. 8 685 78204. Uzs. 507.

VIŠČIUKAI, VIŠTOS

2–3 sav. mėsinius viščiukus, 4–6 mėn. dedekles vištaites. Atveža. Tel. 8 685 78204. Uzs. 477.

PAUKŠČIŲ KURJERIS PREKIAUSIME VAKCINUOTOMIS VIŠTAITĖMIS!!! VAKCINUOTAIS MĖSINIAIS VIŠČIUKAIS!!!

VAKCINUOTAIS ANČIUKAIS, ŽASIUKAIS, KALAKUČIUKAIS (Big-6 patiniais)!!!

Gegužės 12 d. (penktadienį) prekiausime 3–6 mėn. rudomis, raibomis, juodomis, pilkomis, baltomis vakcinuotomis ant kraiko augintomis dedeklėmis vištaitėmis.

Prekiausime AB Vilniaus paukštyno išperintais mėsiniais viščiukais. Vienadieniai, taip pat paaugintais 2–3 savaitių.

Kombinuotaisiais pašarais. PRISTATOME Į NAMUS. ATVEŽIMAS NEMOKAMAS.

Vežame nuo 5 vištų. Tel.: 8 623 04888, 8 612 75682. Alytaus r., Nemunaitis. Uzs. 583.

Kiekvieną sekmadienį 10.30 val.
kviečiame žiūrėti Šv. Mišių tiesioginę transliaciją iš Marijampolės Šv. Jono Pauliaus II parapijos.

Kitomis savaitės dienomis atsinaujinusiam laidų tinklelyje matysite:

Pirmadienį 19:00 val. Laida apie priklausomybes „Nepriklausau!“	Ketvirtadienį 19:00 val. Politinė diskusijų laida, kurioje bus kalbinami Lietuvos Respublikos Seimo nariai kilę iš Marijampolės „Gedimino II“	Šeštadienį 18:45 val. Atsinaujinusi „Marijampolės savaitė“
Antradienį 19:00 val. Pokaibiai su žymiais Lietuvos žmonėmis „Išpažintis su Marija“	Penktadienį 19:00 val. Laida pristatanti Marijampolės regiono verslus „Verslo Klasė“	Šeštadienį 19:15 val. Jaunimo diskusijos laidoje „Jaunimas YRA“
	Sekmadienį 18:30 val. Finansinį raštingumą ugdanči laida „Finansų akademija“	

SŪDUVOS
VANDENYS

VARTOTOJŲ IR ABONENTŲ DĖMESIUI

Nuo 2023 m. birželio mėn. uždaroji akcinė bendrovė „Sūduvos vandenys“ atsisakys popierinių mokėjimo pranešimų-sąskaitų už suteiktas geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo paslaugas. Mokėjimo pranešimus-sąskaitas pristatysime jums patogiu būdu: elektroniniu paštu arba SMS pranešimu su aktyvia mokėjimo nuoroda.

Jeigu pasikeitė jūsų kontaktinė informacija, prašome ją kuo skubiau atnaujinti susisiekiant **tel. 8 635 00007** arba el. p. uzsakymai@suduvosvandenys.lt.

Uždaroji akcinė bendrovė „Sūduvos vandenys“

Užs. 588.

PERKA

Žemės ūkio paskirties sklypus Liubavo sen. (gali būti apleisti) **Tel. 8 642 88000.**

Užs. 550.

Grėblį-vartytuvą „Dobilas“, traktorių MTZ, Ursus, mėšlo kratytuvą, grūdų sėjamąją, žirnius. **Tel. 8 630 93471.**

Užs. 513.

Brangiai – mišką (gali turėti bendrasavininkų, būti neatidailintas, su skolomis, areštuotas). Sutvarko dokumentus. **Tel.: 8 644 55355, 8 660 66466.**

Užs. 37.

Visų markių automobilius ir motociklus (važiuojančius ir su defektais ar po avarijos). Dėl kainos susitars, atsiskaito iš karto, pasiima patys. **Tel. 8 634 90360.**

Užs. 560.

Visų markių automobilius (tvarkingus, tinkamus eksploatuoti, taip pat ardyti). Gali būti daužti, nevažiuojantys. Pasiima patys. **Atsiskaito iš karto. Tel. 8 631 54281.**

Užs. 550.

Sendaikčius: knygas, indus, pavaisius, nuotraukas, pinigų, laikrodžius, medalius, gintarą ir visa kita. Pasiima. **Tel. 8 657 53993.**

Užs. 57.

Įmonė tiesiogiai – galvijus geromis kainomis. Moka iš karto. **Tel. 8 613 79515.**

Užs. 555.

Buliukus, telyčaites auginti. Moka 6 ir 21 proc. PVM. Sveria el. svarstyklėmis. Atsiskaito iš karto. Pasiima patys. **Tel. 8 646 81037.**

Užs. 1989.

TELELOTO

Lošimas Nr. 1413 | 2023-05-07

72 35 06 56 73 57 58 49 50 42 24 40 30 38 53 60 63 32 12 05 37 11 41 75 18 51 25 27 39 08 17 23 15 36 26 61 03 19 13 04 (Teleloto+ pirmieji 12 kamuoliukų, keturi kampai, eilutė, įstrižainės), 16 33 22 55 69 68 43 59 62 (visa lentelė).

Visa lentelė – 7606 Eur, įstrižainės – 30 Eur, eilutė – 4 Eur, keturi kampai – 4 Eur.

Papildomi prizai:
0148708 – žiedas su safyru ir deimantais,
018*410 – 500 Eur,
004*853; 001*688; 030*206; 007*306; 001*811; 029*409 – AKROPOLIO dovanų kortelė,
030*847; 001*599; 006*470; 00**974 – apyrankė su deimantu, 0095169; 0023828; 0010083; 0157643; 0106842; 0074537; 0020870; 0310093; 0138491 – dviratis „Outliner“,
01**724 – išmanioji apyrankė „Xiaomi“,
011*896; 008*942; 010*249 – kavos aparatas „Delonghi DEDICA“,
02**958 – kokteilinė „Zyle“,
010*550; 011*814; 006*776 – kvietimas į TV studiją,
0111964 – „TOYOTA CHR Hybrid“,
019*317; 015*905; 013*960; 031*973; 015*979; 015*812; 008*703 – veido šveitiklis XIAOMI.

REIKALINGA

UAB „MAVISTA“ reikalingi santechnikai, vėdinimo sistemų montuotojai, vamzdinių suvirintojai elektra ir/arba dujomis. Atlyginimas 1300–2500 Eur. Reikalavimai: darbo patirtis, suvirintojams – kvalifikacijos sertifikatas. Kreiptis darbo dienomis 8–17 val. **Tel.: (8 343) 73868, 8 685 21286.**

Užs. 520

Padovinio ŽŪB ieško vairuotojo dirbti su C kategorija. CE, TR1, TR2 kategorijos būtų privalumas. Atlyginimas neatskaičius mokesčių 1960–2500 Eur per mėn. **Tel. 8 699 39024.**

Užs. 577.

Reikalingas D kategorijos mikroautobuso vairuotojas. **Tel. 8 657 06686.**

Užs. 515.

PASLAUGOS

ĮVAIRIAIS KIEKIAIS VEŽAME ŽVYRĄ, SMĖLĮ, SKALDĄ, JUODŽEMĮ. **Tel. 8 610 45504.**

Užs. 78.

Greitai ir kokybiškai gaminame ir statome nerūdijančio plieno kaminų įdėklus. Pristatomieji apšildinti kamina. **Tel.: 8 610 85100, 8 634 64490.**

Užs. 481.

Greitai ir kokybiškai montuojame nerūdijančio plieno kaminų įdėklus, pristatomočius kaminus. Suteikiama garantija. **Tel. 8 683 75879.**

Užs. 806.

Kasimo ir lyginimo darbai. Kasame ir valome tvenkinius. Ilgastrėlių ekskavatorių, buldozerių paslaugos. Statyviečių paruošimas, senų sodų tvarkymas. Vežame žvyrą ir įvairų gruntą. **Tel. 8 676 14532.**

Užs. 34.

Nebrangiai gamina stumdomąsias duris, spintas stumdomosiomis durimis, komodas, kompiuterių stalus. **Tel. 8 699 48772.**

Užs. 82.

Paminklų, tvorelių, plytelių, plokščių montavimas, skaldelės užpylimas, betonavimo darbai, trinkelio klojimas, senų kapaviečių atnaujinimas. **Tel. 8 658 70046.**

Užs. 152.

UAB „Miškų darbai“
BRANGIAI PERKA MIŠKUS
VISOJE LIETUVOJE
**Tel.: 8 665 86 012,
8 687 49 953**

Užs. 412.

PREKIAUJA SUKAPOTOMIS
MALKOMIS ĮVAIRIAIS
KIEKIAIS!

☞ Beržas – 65 Eur už erdm.
☞ Alksnis – 55 Eur už erdm.
☞ Ažuolas, uosis, skroblas – 80 Eur už erdm.
☞ Mišrios – 60 Eur už erdm.

Pristatome visoje
Suvalkijoje!
**Tel. 8 617 93 249
8 675 16 005**

Užs. 507.

SIENŲ ŠILTINIMAS
užpildant oro tarpus
**1m² kaina
nuo
1,40 Eur**
Tel. 8 675 7 73 23

Užs. 542.

K VIDARA

siūlo darbą:

PLATAUS PROFILIO STATYBININKAMS

Atlyginimas 800 – 1200 eur į rankas.
Dėl darbo kreiptis: adresu Gedimino g. 3A, Marijampolė. **Tel. 8 685 67606.**

Užs. 418.

Veža žvyrą, smėlį, skaldą, juodžemį ir kita. Išveža šakas, šiukšles (gali pakrauti ir iškrauti patys). **Tel.: +370 687 41274, +370 699 92406.**

Užs. 366.

Įvairiais kiekiais vežame žvyrą, plautą žvyrą, smėlį, skaldą, juodžemį. Sunkvežimiu su kranu pervežame įvairius krovinius. **Tel. 8 659 45419.**

Užs. 361.

Atliekame kapų tvarkymo darbus: trinkelio klojimas, pamatų liejimas, kapo išlyginimas. **Tel. +370 690 10946.**

Tel. 503

Kapų tvarkymas, skaldelės išpylimas, žemių išvežimas, smėlio atvežimas. Įvairūs kiti darbai. **Tel. +370 610 45529.**

Užs. 513.

Mini ekskavatoriaus (3,5 t) paslaugos, visi žemės kasimo ir lyginimo darbai. **Tel. 8 689 69636.**

Užs. 455.

Savivarčio su kaušu ir kranu paslaugos. Žvyras, juodžemis ir kitos birios ir nebirios medžiagos. **Tel. 8 689 69636.**

Užs. 456.

Mini ekskavatoriaus paslaugos. **Tel. 8 648 42522.**

Užs. 475.

Stogų, fasadų, trinkelio plovimas, atnaujinimas, dažymas, patalpų balinimas kalkėmis. **Tel. 8 631 91211.**

Užs. 548.

Dažome medinius, tinkuotus namus ir šiferinius, skardinius stogus. Skardiname. **Tel. 8 621 99958.**

Užs. 549.

Statome sodo namelius, terasas, priestatus. Viriname vartus, tveriam tvoras. Medžiagas atsivežame. **Tel. 8 650 52655.**

Užs. 504.

NAUJAS PASIŪLYMAS

J

JUODELIAI

UAB „Juodeliai“ – viena iš lyderiaujančių medinių padėklų elementų gamintojų Europoje.

KVIEČIAME PRISIJUNGTI PRIE MŪSŲ KOMANDOS:

• staklių operatorius;
• gamybos darbininkus;
• kiemo darbininkus;
• šaltkalvius;
• elektrikus.

MES SIŪLOME:

• Kelionę autobusu į darbą arba kuro kompensavimą (darbo vieta: Juodelių g. 8, Nendriškių k., Marijampolės sav.);
• Darbo rūbus ir visas reikalingas darbo priemones;
• Gardžią kavą ir sočius sumuštinis;
• Draudimą nuo traumų.

Susidomėjote? Skambinkite **tel. +370 600 00515** arba siųskite savo CV el. p. cv@juodeliai.lt

Užs. 535.

KADASTRINIAI
MATAVIMAI

Pranešame, kad gegužės 22 d. 13 val. bus vykdoma matavimo ir žemklinikimo procedūra žemės sklypams, esantiems Paužiškių k., Marijampolės sav. Kviečiame žemės sklypų kadastr. Nr. 5182/0001:0101 ir Nr. 5182/0001:0182 paveldėtojus, jų įgaliotus asmenis ar naudotojus dalyvauti. Su savimi turėti paveldėjimo ar įgaliavimo dokumentus. Darbus atlieka UAB „NT matininkai“, Draugystės g. 9-32, Marijampolė, **tel. 8 633 55365.**

Užs. 565.

Pranešame, kad gegužės 22 d. 15 val. bus vykdoma matavimo ir žemklinikimo procedūra žemės sklype, esančiame Valčiuvos g. 5, Kuktų k., Marijampolės sav. Kviečiame žemės sklypo kadastriniu Nr. 5114/0004:0432 paveldėtojus, jų įgaliotus asmenis ar naudotojus dalyvauti. Su savimi turėti paveldėjimo ar įgaliavimo dokumentus. Darbus atlieka UAB „NT matininkai“, Draugystės g. 9-32, Marijampolė, **tel. 8 633 55365.**

Užs. 566.

UŽJAUČIA

Dėl mylimos Mamytės mirties nuoširdžiai užjaučiame Želsvos kaimo bendruomenės tarybos narę **Raimondą Strimaitienę** ir jos artimuosius.

Želsvos kaimo bendruomenė

Užs. 581.

NETEKIJS

Mirė **Remigijus PUŽAS**, gim. 1983 m. Palaidotas Marijampolės naujosiose kapinėse.

Mirė **Sofija LEBETKEVIČIENĖ**, gim. 1940 m. Palaidota Marijampolės naujosiose kapinėse.

Mirė **Janina MOSEKONIENĖ**, gim. 1930 m. Palaidota Marijampolės senosiose kapinėse.

Mirė **Valentinas ANZELIS**, gim. 1947 m. Palaidotas Marijampolės naujosiose kapinėse.

Šiandien

Sangailės, Viktorinos ir Antonino vardadieniai.
Saulė teka 5.25 val., leis 21.07 val. Dienos ilgumas 15.42 val.
Mėnulis pilnatis.

Ketvirtadieni

Miglės, Pilypo ir Mamerto vardadieniai.
Saulė teka 5.23 val., leis 21.09 val. Dienos ilgumas 15.46 val.
Mėnulis pilnatis.

Penktadieni

Vilgailės, Achilo, Vaidučio ir Nerėjo vardadieniai.
Saulė teka 5.21 val., leis 21.11 val. Dienos ilgumas 15.50 val.
Mėnulis delčia.

ORAI

Trečiadienį orus ir toliau lems aukšto atmosferos slėgio sukūrys, tad didesnių pasikeitimų nežadama. Bus mažai debesuota ir sausa. Vidutinio stiprumo vėjas pūs iš pietryčių. Laukia dar viena vėsi naktis. Naktį oro temperatūra pažemės iki 1–6 laipsnių šilumos, deja, ore kai kur, o dirvos paviršiuje vėl beveik visur sulauksime šalnų iki 0–5 laipsnių šalčio. Dieną maloniai pašildys saulė ir temperatūra pašoks iki 15–20 laipsnių šilumos. Ketvirtadienį orai taip pat beveik nepasikeis. Debesys neskubės formuotis, o ir lietaus jie neatneš. Išliks pietryčių vėjas. Naktį temperatūra sugebės pažemėti iki 2–7 laipsnių šilumos, tad ir šalnų 0–3 laipsnių dirvos paviršiuje numatomos tik vietomis. Dieną termometrai rody 14–19 laipsnių šilumą.

KVIEČIAME DALYVAUTI**Muziejų naktis sugrįžta į Marijampolę!**

Gegužės 13-ąją, šeštadienį, muziejai ir vėl visiems atvers duris vienintelę, ypatingą metuose, Muziejų naktį!

Lietuvos Prezidento Kazio Griniaus memorialiniame muziejuje (Bažnyčios g. 23)

19 val. – Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos parodos „Užsienio profesionalai – Lietuvai“ pristatymas. 1918 m. atkūrus Nepriklausomybę, labai trūko įvairių sričių profesionalų, tad jų gretas papildė nemenkas būrys specialistų iš užsienio. Iš kokių valstybių atvyko, kurių sričių specialistai buvo,

ar buvo užsieniečių Marijampolėje? Apie tai ir dar daugiau sužinosite apsilankę renginyje.

Bulotų namuose (P. Vaičiūčio g. 16)

22 val. – poezijos vakaras, skirtas Vinco Mykoliaičio-Putino 130-osioms gimimo metinėms „Palaimintas būki, žmogaus nežinojime“. Pirmą kartą Marijampolėje šio poeto eiles skaitys „Auksinio scenos kryžiaus“ ir „Sidabrinės gervės“ laimėtojas, Jaunimo teatro aktorius

Andrius Bialobžeskis.

Ir tai dar ne viskas: naktinė kime iki pat vidurnakčio! Nuo 19 iki 24 val. muziejų lankymas nemokamas. Jūsų lauksime visuose anksčiau paminėtuose ir Tauro apygardos partizanų ir tremties muziejuje (Vytauto g. 29), 20–24 val. – Kauno regioninio valstybės archyvo Marijampolės filiale (P. Butlerienės g. 9), 18–22 val. – Palaimintojo Jurgio Matulaičio muziejuje (J. Bendoriaus g. 3).

Marijampolės krašto**muziejuje (Vytauto g. 29)**

20 val. – parodos „Partizanų ltn. Kazimierui Pypliui-Mažyliui – 100“ („Saulėračio“ galerijoje) ir Mečislovo Raginsko kūrybos parodos „Minčių atspindžiai“ (rūsyje) lankymas.

Renginiai nemokami.

Rengėjų informacija

Vidai SINKEVIČIENEI,
gyv. Pavabalkėnio k.

Šiandieną Tau žiedų gražiausia puokštė Garbingam jubiliejui priskinta Ne vien žiedais gyvenimą kad puoštų, kad ir širdis išliktų dar ilgai jauna!

70-ojo jubiliejaus proga sveikina draugė Aksenija.

Sveikas, pasauli!

„Suvalkietis“ savo skaitytojus supažindina su naujagimiais, išvydusiais pasaulį Marijampolės ir kitose ligoninėse.

Per praėjusią savaitę Marijampolės ligoninėje gimė 2 berniukai. Sveikiname tėvelius ir visus šeimynykščius, į namus parsivežusius savo Stebuklą, Džiaugsmą, Meilę.

„Suvalkiečio“ informacija

KUR EITI?

Kultūros renginiai gegužės mėnesį Marijampolėje

Kultūros centre

Veikia iš Suvalkijos kilusių menininkų jubiliatų darbų paroda (dailės galerijoje).

Veikia Gretos Blažės fotografijų paroda „Šventosios Šeimos sesių portretai“ (I a.).

Veikia Vytauto Kavaliausko tapybos paroda „Likimo spalvos“ (II a.).

Veikia Kęstučio Balčiūno ir Kristinos Rimienės kūrybos darbų paroda (M. B. Stankūnienės menų galerijoje).

11 d. 14 val. – seminaras jauniui „Kai mintys prabyta“: režisūriniai sprendimai (vedėjas – Vytenis Pauliukaitis).

12–13 d. 10 val. – baleto šokio čempionatas.

12 d. 17 val. – Kazio Borutos gimnazijos mokinių šventinis koncertas (Liudvinavo skyriuje).

12 d. 17 val. – A. Karčiausko fotografijų parodos „Žingsniai“ pristatymas ir virtualaus projekto „Prisiminimų taku“ retrospektyva (Valavičiuose, Sūduvos g. 35 B).

13 d. 13 val. – koncertas „Mano širdies melodija“ (Gavaltuvos skyriuje).

17 d. 13.30 val. – edukacija šeimai „Mūsų šeimos talismanas“ (Želsvos skyriuje).

18 d. 18 val. – koncertas „Mamai, tėtei ir gimtinei“ (dailės ga-

lerijoje). Dalyvauja choras „Vyturėlis“.

19 d. 17 val. – Marijampolės meno mokyklos Choreografijos skyriaus 40-metis: nacionalinis šokių festivalis „Draugų būryje“.

20 d. 11 val. – šeimų šventė „Linksmakėmis 2023“ (Sasnavos stadione). Dalyvauja „Kotita“.

Rygiškių Jono gimnazijos stadione

14 d. 12 val. – Šeimų šventė (pagal atskirą programą).

Marijampolės krašto ir**Prezidento Kazio Griniaus muziejuje**

Veikia Mečislovo Raginsko kūrybos paroda „Minčių atspindžiai“ (rūsyje).

Veikia paroda „Partizanų ltn. Kazimierui Pypliui-Mažyliui – 100“ („Saulėračio“ galerijoje).

Kviečia nauja ekspozicija „Bulotų namai – tarpukario miestieškosios kultūros atspindys“ ir edukaciniai užsiėmimai (P. Vaičiūčio g. 16).

13 d. nuo 19 val. – Europos muziejų naktis: muziejų lankymas nemokamai, renginiai (pagal atskirą programą).

Beatrichės Kleizaitės-Vasaris menų galerijoje

Veikia Eglės Velaniškytės tapybos darbų paroda „Krikščioniški pasakojimai“.

Petro Kriaučiūno viešojoje bibliotekoje

Veikia Birutės Kurtinaitienės fotografijų paroda „Marijampolė pa-

noramoje. II dalis“ (mažajoje salėje).

Marijampolės meno mokykloje

15 d. 17 val. – VI šeimyninio muzikavimo festivalis.

Draugystės bibliotekoje

Veikia Marijos Zimnickaitės-Mikalauskieneš tapybos paroda.

18 d. 16 val. – literatūriniai pasikalbėjimai: susitikimas su rašytoja Gina Viliūne ir jos kūrybos pristatymas.

Kalvarijoje**Viešojoje bibliotekoje**

10 d. 16 val. – Gabijos Minsevičiūtės dainų vakaras „Baltas miškas“.

Veikia Irmanto Šalaševičiaus fotografijų paroda „Lietuvos paukščiai“; veikia Irmanto Šalaševičiaus ir Virginijos Šalaševičienės suvenyrinių žuvų skulptūrėlių ir batelių paroda.

Krašto muziejuje/**informaciniame centre**

17 d. 17 val. – iš ciklo „Kelionių mozaika“: Laimutės Rėkienės įspūdžiai iš Omano ir Vidurio Rytų.

Kazlų Rūdos savivaldybėje

Jurgio Dovydaičio viešojoje bibliotekoje

19 d. 18 val. – susitikimas su teatro ir kino legendomis Kristina Kazlauskaite ir Sauliumi Bareikiu.

Jankuose

Veikia paroda „Seni daiktai, surinkti iš gyventojų“ (kupole).

„SPINDULIO“ kino teatre (Kauno g. 13)

GEGUŽĖS 10–18 DIENOMIS**Didžiojoje salėje:**

„Gražuolė ir Sebastianas. Naujoji karta“ (Prancūzija, nuotykių, N-7). **Dubliuota lietuviškai. 10 d. 15 val.**

„Kakė Makė: mano filmas“ (Lietuva, animacinis, V). **Lietuvių kalba. 13 d. 13 val.**

„Broliai Super Mario. Filmas“ (JAV, animacinis, N-7). **Dubliuota lietuviškai. 14 d. 13 val.**

„Svajoklis Budis 3“ (JAV, animacinis, V). **Dubliuota lietuviškai. 11 d. 15 val. PAMATYK PIRMAS! 12, 13, 18 d. 15 val.**

„Kitų žmonių vaikai“ (Prancūzija, komiška drama, N-13) 10 d. 17.10 val.

„Galaktikos sergėtojai. III dalis“ (JAV, komedija, N-13) 10 d. 19 val. 11 d. 17.30 val. 12, 13 d. 17.10 val.

„Pamilti dar kartą“ (JAV, melodrama, N-13) 11 d. 20.30 val. **PAMATYK PIRMAS! 12, 13 d. 20 val. 14, 18 d. 17.30 val.**

„Hipnotikai“ (JAV, trileris, N-16) 12, 13 d. 22.15 val. 14 d. 20 val. **Įsankstinis seansas: „Greiti ir įsiutę 10“ (JAV, veiksmo, N-13) 18 d. 20 val. PAMATYK PIRMAS!**

Mažajoje salėje:

„Gražuolė ir Sebastianas. Naujoji karta“ (Prancūzija, nuotykių, N-7). **Dubliuota lietuviškai. 12, 13 d. 15.15 val.**

„Kakė Makė: mano filmas“ (Lietuva, animacinis, V). **Lietuvių kalba. 11, 14–16 d. 15.15 val.**

„Pėsi iš Argo“ (Prancūzija, animacinis, V). **Dubliuota lietuviškai. 10 d. 15.15 val. 13, 14 d. 13.15 val.**

„Homo Vilutis“ (Lietuva, dokumentinis, N-13) 10, 11 d. 17.15 val.

„Sudegink mano laiškus“ (Švedija, drama, N-13) 11 d. 19.15 val.

„Žydrasis kaftanas“ (Marokas, Prancūzija, Belgija, Danija, drama, N-16) 10 d. 19.15 val.

„Gyvenimas be Jango“ (JAV, mokslinė fantastika, N-13) 12–14 d. 17.15 val.

„BlackBerry“ (Kanada, biografinis, N-13) 12–16 d. 19.15 val.

„Eisio, kiek reikės“ (Serbija, Prancūzija, Bulgarija, Liuksemburgas, drama, N-13) 12, 13 d. 21.30 val. 15, 16 d. 17.15 val.

SVARBI INFORMACIJA! Dėl atsinaujinimo darbų seansai didžiojoje salėje nevyks gegužės 15–17 d., mažajoje salėje gegužės 17–19 d. Atsiprašome už laikinus nepatogumus.

Suvalkietis

Redakcijos adresas:
Ūkininkų g. 6, 68306 Marijampolė.
Darbo laikas: I–V 8–17 val.
Laikraštis eina du kartus per savaitę: trečiadienį ir šeštadienį.

www.suvalkietis.lt

El. p. info@suvalkietis.lt

Steigėjas ir leidėjas –
„Suvalkiečio“ redakcija, SL Nr. 086.

Reklama, skelbimai, prenumerata

Plietros vadovė Iveta Kemeržūnaitė tel. 8 687 94445, el. p. iveta@suvalkietis.lt
Buhalterė-vadybininkė Erika Černiauskaitė tel. 8 641 79885, el. p. reklama@suvalkietis.lt
Vyr. buhalterė Dalia Jaudegienė tel. 8 616 53041, el. p. buhalterija@suvalkietis.lt

Prenumerata, skelbimai internetu – mokejimai suvalkietis.lt**Leidybos skyrius**

Rimantas Vosylius tel. 8 641 40150, el. p. rimas@suvalkietis.lt
Marija Burbienė tel. 8 636 37536, el. p. marija@suvalkietis.lt

Laikraštis leidžiamas „Naujasis kelias“ nuo 1941 04 19, „Suvalkietis“ nuo 1992 07 01

Už skelbimų ir mokamų rašinių turinį redakcija neatsako. Užsakomi straipsniai žymimi ✚. Rankraščiai neregencenzuojami ir negražinami.

Perspauzdinti bet kurį straipsnį ar jo dalį galima tik gavus išankstinį rašytinį „Suvalkiečio“ redakcijos sutikimą.

Ofsetinė spauda, 4 spaudos lankai. Indeksas 67260. Maketavo „Suvalkiečio“ leidybos skyrius, spausdino „Polska Press Sp. z. o. o.“ spaustuė.

Redaktorė Birutė Montvilienėtel. 8 616 53036, el. p. redaktorius@suvalkietis.lt
Pavadootoja Loretą Tumelienė (teisėsauga, eismas, medicina).... tel. 8 630 38240, el. p. loreta@suvalkietis.lt

Korespondentai

Loretą Akelienė (švietimas, jaunimas) tel. 8 630 66850, el. p. loret@suvalkietis.lt
Nijolė Linionienė (kultūra, gamtosauga) tel. 8 630 79659, el. p. nijole@suvalkietis.lt
Daiva Klimavičienė (verslas, žemės ūkis, virtuvė, kelionės) tel. 8 641 20412, el. p. daiva@suvalkietis.lt

Fotografas Ričardas Pasiliauskas (naujienos, sportas) tel. 8 656 91005, el. p. sportas@suvalkietis.lt
Algis Vaškevičius (aktualijos, kultūra, bendruomenės) tel. 8 630 64996, el. p. algis@suvalkietis.lt

Projekto „Vienybė težydi“ parama – 10 000 Eur.

Tiražas 2700.

Užsakymo Nr. 37.